

České vysoké učení technické v Praze
Fakulta strojní
12138 Ústav řízení a ekonomiky podniku

DIPLOMOVÁ PRÁCE

**Výzkum a vývoj jako korekční prvek v
důchodových daních**

Autor: Bc. Kamila Petržílková

Praha, 2019

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně s tím, že její výsledky mohou být dále použity podle uvážení vedoucího diplomové práce jako jejího spoluautora.

Souhlasím také s případnou publikací výsledků diplomové práce nebo její podstatné části, pokud budu uveden jako její spoluautor.

V Praze dne.....

.....

podpis autora

Poděkování

Mé poděkování patří Ing. Františkovi Freibergovi, CSc. za vstřícnost při zpracování diplomové práce. Děkuji nejmenované poradenské společnosti za možnost získání dat. V neposlední řadě děkuji své rodině za podporu a trpělivost při zpracovávání mé práce a především mamince za jazykovou korekturu.

Abstrakt

Předmětem diplomové práce je problematika vývoje a výzkumu jako korekčního prvku v důchodových daních. Pozornost je věnována vymezení podmínek odpočtu na vývoj a výzkum v zákoně o daních z příjmů a v interních normách. Nynější legislativní úprava odpočtu vyvolává u poplatníků daně nejistotu ohledně jeho uplatnění, stejně tak jako judikatura, která se v poslední době věnuje více formálním náležitostem než věcné stránce samotného VaV. Cílem této práce je navrhnout změny odpočtu tak, aby fungoval více jako nepřímá podpora VaV, zvýšila se právní jistota poplatníků a tím pádem odpočet zvyšoval konkurenceschopnost České republiky.

Klíčová slova

odpočet na výzkum a vývoj, nepřímá podpora VaV, daňová podpora, výzkum a vývoj

Summary

The subject of the master thesis is the issue of research and development as a correction element in the pension taxes. Attention is paid to the definition of the conditions of the deduction on research and development in the law of the income tax act and in the internal norm. The current legislation of the R&D tax credit raises taxpayers' uncertainty as well as current case-laws which tends more to formalities than to the actual aspects of R&D itself. The aim of this work is to propose changes in the R&D tax credit so that it fulfils its original function as indirect support of R&D, the legal certainty of the taxpayers will increase and thus the R&D tax credit increase the competitiveness of the Czech Republic.

Keywords

R&D tax credit, indirect R&D support, tax support, research and development

Obsah

Úvod.....	8
1 Výzkum a vývoj v České republice a jeho státní podpora.....	9
1.1 Definice pojmů.....	9
1.1.1 Výzkum a vývoj.....	9
1.1.2 Inovace.....	10
1.1.3 Činnost výzkumu a vývoje.....	10
1.2 Státní podpora výzkumu a vývoje.....	12
1.2.1 Inovační politika České republiky.....	14
1.2.2 Národní politika inovací, výzkumu a vývoje.....	14
1.2.3 Specifika podpory výzkumu a vývoje v České republice.....	17
1.2.4 Přímá podpora v České republice.....	19
1.2.5 Daňová podpora VaV v České republice.....	22
1.2.6 Proces uplatnění daňového odpočtu.....	24
2 Podpora výzkumu a vývoje v jiných státech EU.....	27
2.1.1 Inovační politika EU.....	28
2.1.2 Podpora VaV ve Velké Británii.....	29
2.1.3 Podpora VaV ve Francii.....	33
3 Finanční a daňové nástroje pro podporu výzkumu a.....	40
3.1 Přehled daňových nástrojů.....	41
3.2 Komerční zdroje financování VaV.....	44
4 Faktory ovlivňující míru využívání daňových odpočtů na výzkum a vývoj.....	50
4.1 Výsledky dotazníkového šetření.....	51
5 Vznik sporů v rámci daňových odpočtů a jejich řešení.....	64
5.1 Daňové kontroly na VaV.....	64
5.2 Konkrétní soudní spory v rámci odpočtu na VaV.....	64
5.2.1 Fortell s.r.o.....	64
5.2.2 FILL-PACK s.r.o.....	67
5.2.3 TZB Orlová s.r.o.....	68
5.2.4 Elektropohony spol. s.r.o.....	70
5.2.5 Forez s.r.o.....	70
5.2.6 Transys spol. s.r.o.....	72

5.2.7	Orling s.r.o.	73
5.2.8	Energo Chočeň s.r.o.	74
5.3	Shrnutí judikatury	75
6	Návrhy na zefektivnění daňové podpory výzkumu a vývoje	78
6.1	Doporučení a návrhy pro státní správu	79
6.2	Doporučení a návrhy pro daňové subjekty	80
	Závěr	82
	Zdroje	83
	Seznam grafů	89
	Seznam obrázků	90
	Seznam tabulek	91
	Přílohy	92

Úvod

Tato diplomová práce je zaměřena na problematiku oblasti výzkumu a vývoje jako korekčního prvku v důchodových daních. Předmětem práce je zhodnocení vývoje daňového odpočtu na výzkum a vývoj, porovnání s jinými státy Evropské unie, zhodnocení aktuálního stavu odpočtu a návržení na zefektivnění daňového odpočtu na výzkum a vývoj.

Podpora výzkumu a vývoje je jednou z významných aktivit nejen jednotlivých států, ale i mezinárodních či nadnárodních organizací, díky které je možné ovlivňovat tržní prostředí a ekonomickou aktivitu subjektů zapojených do vědeckých, výzkumných či jiných inovačních procesů.

Aktuální problémy daňového odpočtu jsou velmi zajímavé. Finanční správa se zaměřila při daňových kontrolách na hodnocení pouze formální části odpočtu, protože jak vyplývá z analyzované judikatury, k hodnocení činností výzkumu a vývoje nemá dostatečné technické znalosti.

V úvodu práce jsou popsána teoretická východiska potřebná pro správné pochopení problematiky a rozebrána státní podpora v České republice na výzkum a vývoj. Dále práce zaměřila na stav ve Velké Británii a Francii, jako zástupců z Evropské unie. Dále se práce zabývá rozborem finančních prostředků, které se na podporu výzkumu a vývoje využívají v rámci Evropské unie.

V následující kapitole jako jeden z dílčích cílů diplomové práce je použita analýza aktuální judikatury, která tvoří správní praxi, se kterou poplatníci daně ani odborníci v dané oblasti nejsou spokojeni.

Dalším dílčím cílem diplomové práce je analyzovat faktory, které ovlivňují míry využívání odpočtu na podporu výzkumu a vývoje.

Hlavním cílem práce je navrhnout opatření, která povedou k zefektivnění daňového podpory na výzkum a vývoj, tím pádem i ke zvýšení právní jistoty poplatníků a následně i ke splnění původního cíle odpočtu, kterým je zvýšení konkurenceschopnosti státu.

1 Výzkum a vývoj v České republice a jeho státní podpora

V první části této kapitoly budou vymezeny základní pojmy, které jsou nezbytné pro oblast výzkumu a vývoje. Ve druhé části bude popsán stav v České republice, inovační politika a především podpora, kterou podnikatelským subjektům nabízí.

1.1 Definice pojmů

V této části budou přiblíženy základní pojmy z oblasti výzkumu, vývoje a inovací, které jsou nezbytně nutné pro identifikaci výzkumu a vývoje. Zdroj informací pro definici pojmů byl čerpán z Frascati Manuálu, na nějž se odvolává zákon.

1.1.1 Výzkum a vývoj

Výzkum a vývoj (dále jako VaV) je tvořen tvůrčí a systematickou prací, konanou za účelem zvýšení úrovně vědomostí a k navržení nových metod uplatnění dosažených znalostí.

Základní dělení:

- Základní výzkum

Základní, jinak řečeno též badatelský, výzkum je teoretická či experimentální práce prováděná za účelem dosažení nových poznatků o základních principech jevů nebo pozorovatelských skutečností. Zaměření základního výzkumu není primárně na určité uplatnění nebo využití v praxi. Za výsledky základního výzkumu se považují nové vědomosti o základních principech jevů, procesů nebo pozorovatelských skutečností.

- Aplikovaný výzkum

Aplikovaný, jinak řečeno též cílený, výzkum je teoretická a experimentální práce, která je zaměřena dosažení nových poznatků a dovedností, zacílena na vývoj konkrétních, nových nebo zdokonalených výrobků, postupů nebo služeb. Za výsledky aplikovaného výzkumu se považují nové poznatky a dovednosti:

- které se využijí pro vývoj výrobků, postupů nebo služeb

- uplatněné jako výsledky, které jsou chráněny podle zákonů, které upravují ochranu výsledné autorské práce
- pro potřeby poskytovatele využité v jeho činnosti, pokud vznikly při plnění veřejné zakázky
- Experimentální vývoj

Experimentální vývoj je systematická tvůrčí práce, která čerpá z poznatků výzkumu a z praktických zkušeností. Vývoj se zaměřuje na vytváření nebo zlepšování nových a stávajících produktů či postupů.

1.1.2 Inovace

Inovace je proces zavedení nových nebo z velké části zdokonalených výrobků, postupů a služeb do praxe. Inovace se rozlišuje na dva druhy, a to na inovaci postupů (nový způsob výroby, poskytované služby) nebo inovaci organizační (nový způsob organizace obchodních praktik, uspořádání pracovišť). Hlavním zdrojem inovací je výzkum a vývoj, což je technologická inovace. Inovací v podstatě rozumíme uvedení nápadu v život.

1.1.3 Činnost výzkumu a vývoje

Činnosti VaV mohou směřovat k dosažení buď obecných nebo konkrétních cílů. Cílem VaV jsou vždy nové znalosti, které jsou založené na původních koncepcích nebo hypotézách. Konečný výsledek VaV je do značné míry nejistý, minimálně co se týče investovaného času a zdrojů potřebných k jeho dosažení. Činnosti VaV jsou plánované, jsou pro ně sestavovány rozpočty a výsledek by měl být koncipován tak, aby výsledky mohly být obchodované na trhu.

Aby činnost mohla být hodnocena jako činnost VaV, musí splňovat pět základních kritérií, podle kterých se projekt VaV identifikuje, a to buď na nepřetržité nebo příležitostné bázi. Ve většině případů lze činnosti VaV shromáždit do podoby VaV projektů. Každý takový projekt obsahuje činnosti VaV, je řízen za konkrétním účelem, má dané konkrétní cíle a očekávané výsledky. Níže jsou popsány činnosti, které musí obsahovat projekt VaV.

Prvek novosti

Prvky novosti jsou nové poznatky, které jsou očekávaným cílem projektů VaV. Od univerzit a výzkumných ústavů se očekává, že prvkem novosti budou zcela nové poznatky ve vědě, což se od podnikatelského sektoru neočekává. V podnikatelském sektoru je eventuální novost porovnávána se stávající úrovní znalosti v oboru. VaV činnost v podnikatelském sektoru musí vést k závěrům, které doposud nebyly v oboru použity a jsou tudíž zcela nové.

Kreativita a tvůrčí činnost

Základem musí být originální koncepty a hypotézy, které zlepšují současné znalosti. Tudíž to vyřazuje z VaV činností jakékoli rutinní postupy a lidský vstup musí být neodmyslitelně kreativní/tvůrčí. Rutinní činnost je z VaV vyřazena, ale nové postupy a metody vyvinuté pro vykonávání běžných úkolů jsou do činností VaV zařazeny.

Prvek nejistoty

Vnímání prvku nejistoty v projektech VaV má mnoho pohledů. Nejsou známy přesné náklady, jak finanční tak časová dotace, a nemůže být přesně stanoven druh výstupu v souvislosti s cíly. V případě základního výzkumu je i možnost vůbec nedosažení cílů. Prvek nejistoty je základní kritérium pro rozpoznání, zda se jedná o výzkum a vývoj prototypů nebo nevývojové zhotovování prototypů.

Systematičnost

V tomto kontextu je systematičnost chápána jako plánovitě prováděná činnost VaV. To znamená, že z projektu jsou uchovávány záznamy jak z procesů, tak z výsledků projektu. Ze záznamů by měl být jasný účel VaV projektu a jeho finanční a lidské zdroje.

Převoditelná nebo reprodukovatelná činnost

Účelem výzkumu a vývoje je rozšířit dosavadní objem vědomostí, není tedy možné, aby výsledky byly utajeny a s nimi i jejich poznatky. Proto by projekt VaV měl vést k přenosu nových poznatků a umožnit tak jiným výzkumníkům, aby výsledky činností mohli reprodukovat jako součást jejich vlastní VaV činnosti.

1.2 Státní podpora výzkumu a vývoje

Bez finanční podpory ze strany státu nelze očekávat, že by výzkum a vývoj přinášel mezinárodně konkurenceschopné poznatky, které by se podílely na růstu produktivity a zaměstnanosti českého hospodářství. V dnešní době je ve všech vyspělých státech zdůrazňovaná důležitost investice do výzkumu a vývoje, jelikož výsledky těchto činností proměňují téměř všechny oblasti současné společnosti. Veřejná podpora v současnosti používá nástroje dvojího druhu, jejichž prostřednictvím se stát zapojuje do výzkumu a vývoje v České republice. V podobě finančních prostředků to je institucionální podpora, podpora grantových a programových projektů a mezinárodní spolupráce. Na druhé straně to jsou nástroje nepřímé podpory, kam se řadí daňové pobídky a úlevy, urychlené odpisování, snížení odvodů sociálního pojištění, osvobození od cel, mechanismy garancí, zvýhodněné úvěry, podpora rizikového kapitálu a zvýhodněný pronájem státních i regionálních infrastruktur. Tyto nástroje podporují buď malé nebo střední podniky, nebo regionální rozvoj.[44]

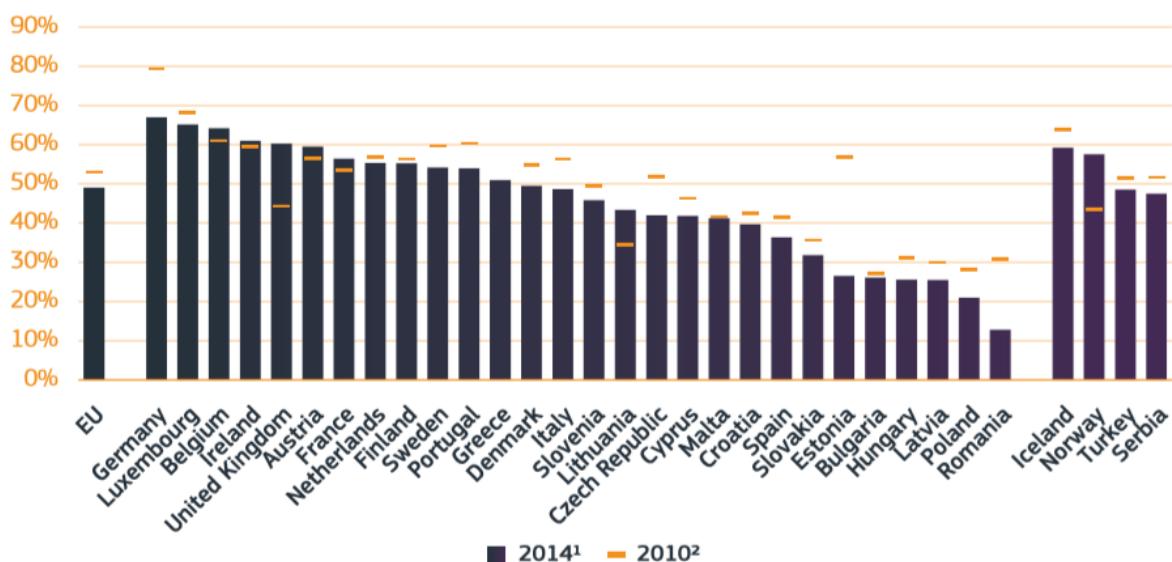
V následujícím rozdělení jsou uvedeny hlavní výhody a nevýhody dominantních nástrojů veřejné podpory výzkumu a vývoje v České republice.

	Přímá podpora - dotace	Nepřímá podpora – daňové zvýhodnění
Výhody	<ul style="list-style-type: none"> - zaměřeno na předem definované cíle - hodnoceno experty na danou oblast - standartní mechanismus - rozsáhlé pokrytí nákladů 	<ul style="list-style-type: none"> - nižší administrativní a nákladová náročnost - dostupnost pro všechny obory - stimulace do výzkumu a vývoje v celém podnikatelském sektoru - není narušeno konkurenční prostředí (stejné podmínky pro všechny) - větší prostor pro kreativitu při využívání na výzkum a vývoj - větší pružnost a objektivita (alokace prostředků) - je eliminováno riziko subjektivity hodnocení projektů přímo financovaných - vytvořeno stabilnější prostředí při financování výzkumu - povzbuzuje podniky k větším výzkumným a vývojovým aktivitám
Nevýhody	<ul style="list-style-type: none"> - omezený objem finančních prostředků v národních dotačních programech - nízká úspěšnost projektů - nepravidelné vyhlášení výzev - zaměřeno na určité výzkumné priority - vysoké náklady spojené s administrací, hodnocením a kontrolou projektů - selektivní přístup při výběru - riziko subjektivních a skupinových zájmů při hodnocení projektů 	<ul style="list-style-type: none"> - vytváření složité daňové legislativy - problém s určením technické nejistoty nebo ocenitelného prvku novosti - obtížný odhad dopadů na státní rozpočet - využití jen při daňové povinnosti - není umožňováno směřovat prostředky cíleně - nejistota znatelnosti pro podniky - riziko zneužití [40]

1.2.1 Inovační politika České republiky

Podstatná část národní inovační politiky vychází z cílů evropské unie a nesmí se ani opomenout fakt, že velká část inovačních procesů je z evropských fondů financována. I přes to Českou republiku řadíme do kategorie umírněných inovátorů, z pohledu inovační výkonnosti. [9]

Graf 1 Podíl inovačních podniků na celkovém počtu podniků, 2010 a 2014

Zdroj: Science, Research and Innovation performance of the EU

1.2.2 Národní politika inovací, výzkumu a vývoje

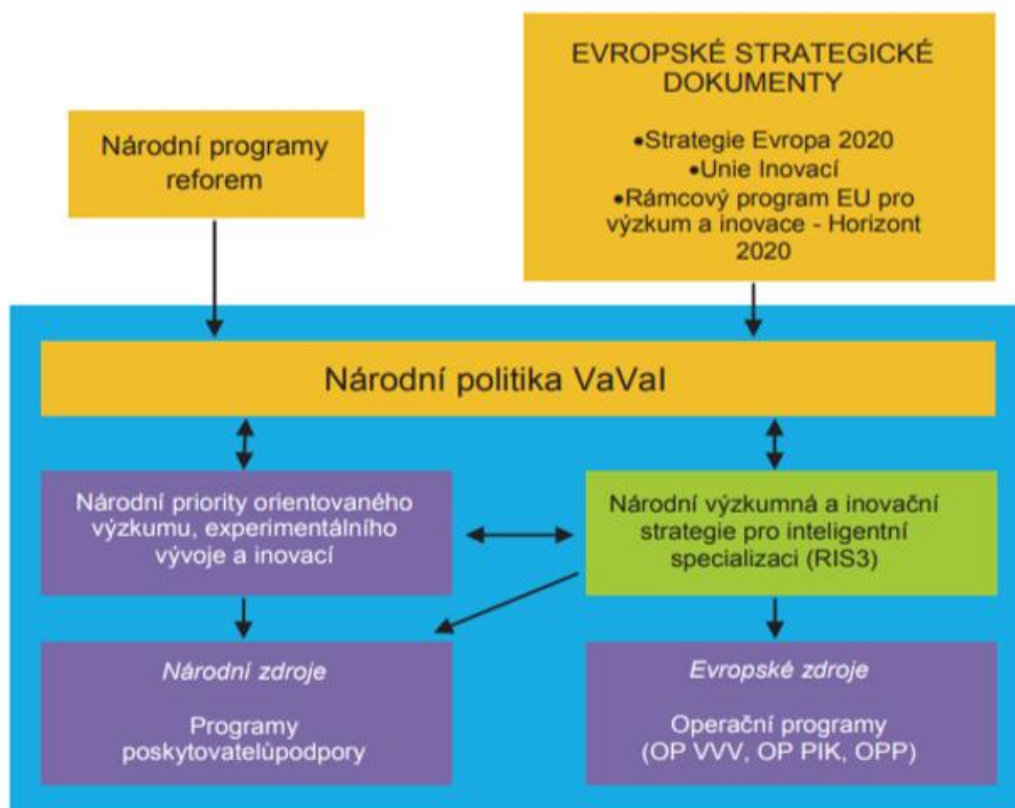
Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje, je základem pro realizaci a vytváření inovační politiky. Zákon spravuje:

- „Práva a povinnosti právnických osob a fyzických osob, úkoly organizačních složek státu a úkoly organizačních jednotek, zabývajících se výzkumem, experimentálním vývojem a inovacemi podporovanými z veřejných prostředků, a dále podmínky podpory a veřejnou soutěž ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích,

- poskytování informací o výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích prostřednictvím informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací,
- úkoly orgánů výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.“ (Zákon č. 130/2002 Sb.)

Vláda schválila základní strategický dokument inovační politiky, jehož cílem je udávat směry v oblasti inovací, výzkumu a vývoje. Dokument je v souladu s předpisy EU a zákonem o podpoře výzkumu a vývoje, který se nazývá Národní politika výzkumu, vývoje a inovací na léta 2016-2020 (dále NP VaVaI). Cílem je podpořit socioekonomický rozvoj pomocí vzájemné provázanosti a rozvoje všech složek výzkumu a vývoje.[11] NP VaVaI není jediný strategický dokument v této oblasti, ale stanovuje jakýsi základ pro tvoření jednotlivých politik.

Obr. 1 Schéma vazeb mezi klíčovými dokumenty výzkumu, vývoje a inovací

Zdroj: Úřad vlády ČR, 2015

Tyto strategické dokumenty se zpracovávají a pravidelně aktualizují z důvodu důležitosti identifikace problémových oblastí, nastavení pravidel a ujasnění cílů, kterých bude dosahováno na národní a regionální úrovni. NP VaVaI vyhodnocuje problémové oblasti v závislosti na splnění cílů vymezených v předchozím období. V souvislosti s rozvojem nových technologií a novými požadavky trhu určí oblasti, na které je třeba se zaměřit.

Oblasti zaměření pro období 2016-2020:

- *„Řízení systému VaVaI*
- *Veřejný sektor VaVaI*
- *Spolupráce soukromého a veřejného sektoru VaVaI*
- *Inovace v podnicích*
- *Výzvy pro zaměření VaVaI.*“ (Úřad vlády ČR,2015)

Na začátku roku 2019 byla schválena inovační strategie České republiky 2019-2030, jejímž cílem je identifikovat rozpracované aktivity v oblasti inovací, vědy a výzkumu, které jsou následně zpracovány, vyhodnoceny a doplněny o činnosti, které chybí či se nerozvíjejí. Bylo definováno devět strategických pilířů, které jsou klíčové pro dosažení cíle být mezi inovačními lídry Evropy, a to: [11]

- 1) Financování a hodnocení výzkumu a vývoje
- 2) Polytechnické vzdělávání
- 3) Národní startup a spin-off prostředí
- 4) Digitální stát, výroba a služby
- 5) Inovační a výzkumná centra
- 6) Chytré investice
- 7) Ochrana duševního vlastnictví
- 8) Mobilita a stavební prostředí
- 9) Chytrý marketing

1.2.3 Specifika podpory výzkumu a vývoje v České republice

V České republice je momentální stav výzkumu a vývoje ovlivněn ekonomikou před rokem 1989, která byla založena na centrálním plánování. Typickým znakem výzkumu a vývoje za minulého režimu byl velký podíl aplikovaného výzkumu, který se v Československu realizoval ve výzkumných střediscích velkých státních podniků. Po převratu, kdy byly společnosti privatizovány, se výzkumná centra uzavřela. Hlavním důvodem uzavření výzkumných středisek byl fakt, že cílem firem po převratu bylo hlavně přežít a ne inovovat. Dalším důvodem bylo, že se očekávaly investice ze zahraničí, které by poskytly i nové technologie. Výzkum a vývoj se tak udržel alespoň v silných průmyslových oblastech České republiky, jako je automobilový průmysl, strojírenství, elektronika a ICT.[12]

Vzhledem k tomu že je Česká republika členem EU a OECD, tak se snaží aktivně podporovat VaV a subjekty, které se na něm podílejí. Když se mluví o subjektech, myslí se tím hlavně vysoké školy, podniky a veřejné výzkumné instituce. Zejména pak podniky se stát snaží podporovat ve výzkumných a vývojových činnostech, aby získaly konkurenční výhodu na mezinárodních trzích a tím podpořili národní ekonomiku. Pro poskytnutí podpory je nutná existence legislativy, která upravuje práva a povinnosti příjemce a poskytovatele a jejich vzájemné vztahy. V České republice je to zákon o podpoře výzkumu a vývoje, který spojuje národní a evropskou legislativu. Tématem úpravy jsou *„práva a povinnosti právnických osob a fyzických osob, úkoly organizačních složek státu a úkoly organizačních jednotek Ministerstva obrany a ministerstev, zabývajících se výzkumem, experimentálním vývojem a inovacemi podporovanými z veřejných prostředků, a dále podmínky podpory a veřejnou soutěž ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích, poskytování informací o výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích prostřednictvím informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, úkoly orgánů výzkumu, experimentálního vývoje a inovací“* (Zákon č. 130/2002 Sb.).

Existence fungující organizační struktury, je základem pro efektivní chod poskytování podpory na výzkumu a vývoji. Hlavním orgánem státní správy pro oblast výzkumu a vývoje je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT). Dalšími jsou:

- *„Rada pro výzkum, vývoj a inovace, (RVVI)*
- *Grantová agentura České republiky (dále jen GAČR),*
- *Technologická agentura České republiky (dále jen TA ČR) a*
- *Akademie věd České republiky.“ (Herzánová, Kovářová, 2010)*

GAČR přímo financuje základní výzkum a TA ČR aplikovaný výzkum, odkud podpora míří k veřejným výzkumným institucím a k univerzitám. Ministerstva též plní důležitou roli v přímé podpoře výzkumu a vývoje, ty podporují aplikovaný výzkum, v souladu s jejich oborem. Výzkumné činnosti v podnikatelském sektoru jsou podporovány z evropských fondů.[14]

Postavení RVVI je pro podporu VaV v České republice důležité. RVVI funguje jako orgán vlády, která byla vytvořena právě zákonem o podpoře výzkumu a vývoje. Rozsáhlá škála pravomocí, které jí náleží, je uvedena v zákonu č. 130/2002 Sb. Zde je výčet podstatných:

- *„Příprava Národní politiky výzkumu, vývoje a inovací a její předložení vládě,*
- *kontrola realizace Národní politiky výzkumu, vývoje,*
- *návrhy na členy předsednictva a předsedu TA ČR a GAČR,*
- *zpracování priorit aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací České republiky,*
- *zpracování pravidelných ročních analýz a hodnocení stavu výzkumu, vývoje a inovací v České republice a jejich srovnání se zahraničím a jejich předložení vládě,*
- *návrh výše celkových výdajů na výzkum, vývoj a inovace jednotlivých rozpočtových kapitol a návrh jejich rozdělení.“ (Zákon č. 130/2002 Sb.)*

Jak bylo již uvedeno, dominantními nástroji veřejné podpory výzkumu a vývoje jsou přímá veřejná podpora a daňová podpora.

1.2.4 Přímá podpora v České republice

Přímá podpora je poskytování financí státními či agenturními úřady na určité výzkumné a vývojové projekty. Specifikace způsobů a podmínek se mohou v různých státech lišit, ale ve většině případů se jedná o podporu základního výzkumu. Není ovšem výjimkou, že i projekty výzkumu a vývoje bývají podporovány touto formou, ale je to většinou jen u začínajících firem v technologicky náročném odvětví. [43]

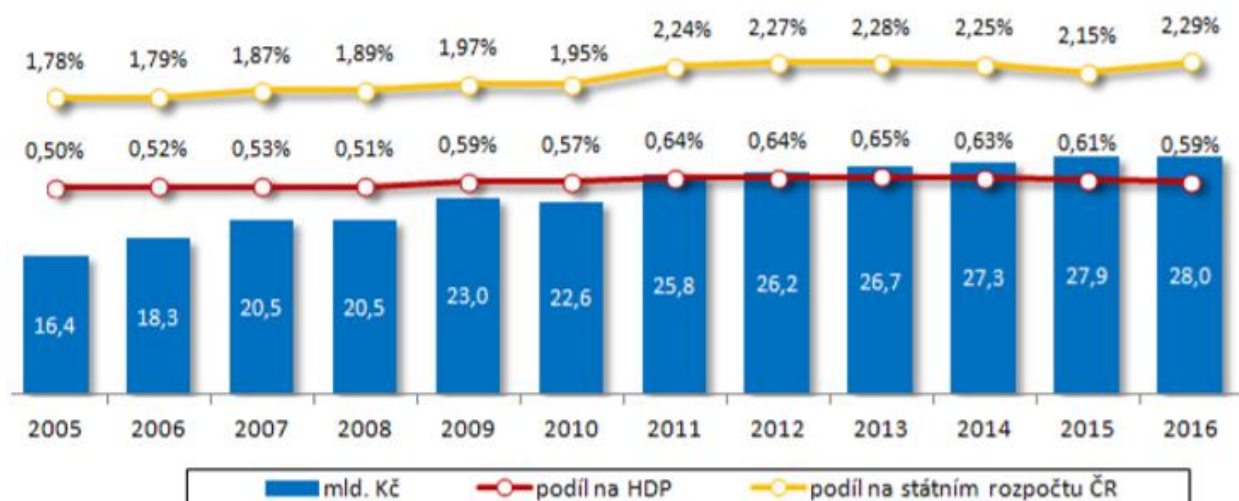
Přímá podpora na výzkum a vývoj je České republice udělována dle zákona č.130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje). Zákon uvádí, že podpora by měla být cílena na oblasti uvedené v dokumentu Národní politika výzkumu, vývoje a inovací, který schvaluje vláda. [44][45]

Přímá veřejná podpora se dělí na:

- **Národní** – poskytována z národního rozpočtu ČR
- **Zahraniční**
 - strukturální fondy EU – na prováděný výzkum a vývoj ve sledovaných subjektech pomocí operačních programů především OP VVV a OP PIK
 - ostatní zdroje z rozpočtu EU – výzkumné rámcové programy
 - zdroje z mezinárodních, vládních a veřejných organizací mimo EU např. NATO, CERN, OECD

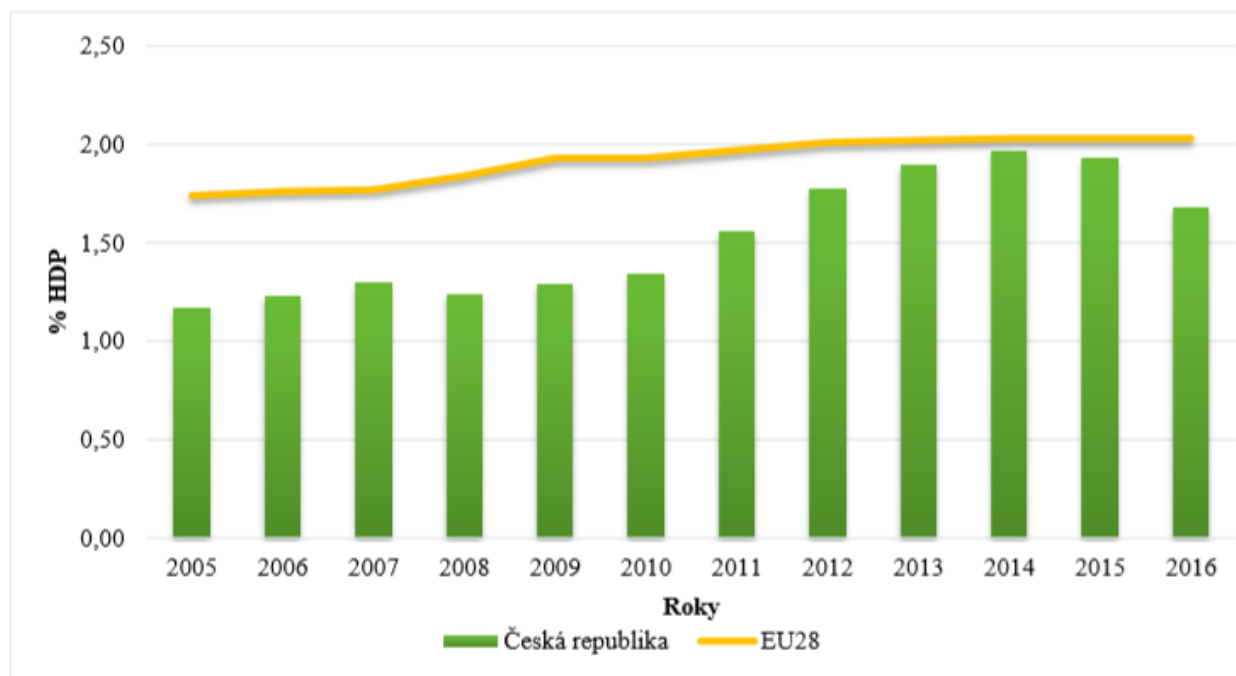
Díky přímé podpoře může stát zlepšovat infrastrukturu pro výzkumnou a vývojovou činnost, podporovat kapacity výzkumných pracovišť nebo financovat samotné vykonávání výzkumu a vývoje.

Graf 2 Výdaje státního rozpočtu na VaV v České republice

Zdroj: ČSÚ

Graf 3 Celkové výdaje na VaV (GERD) - podíl na HDP (intenzita výzkumu a vývoje)

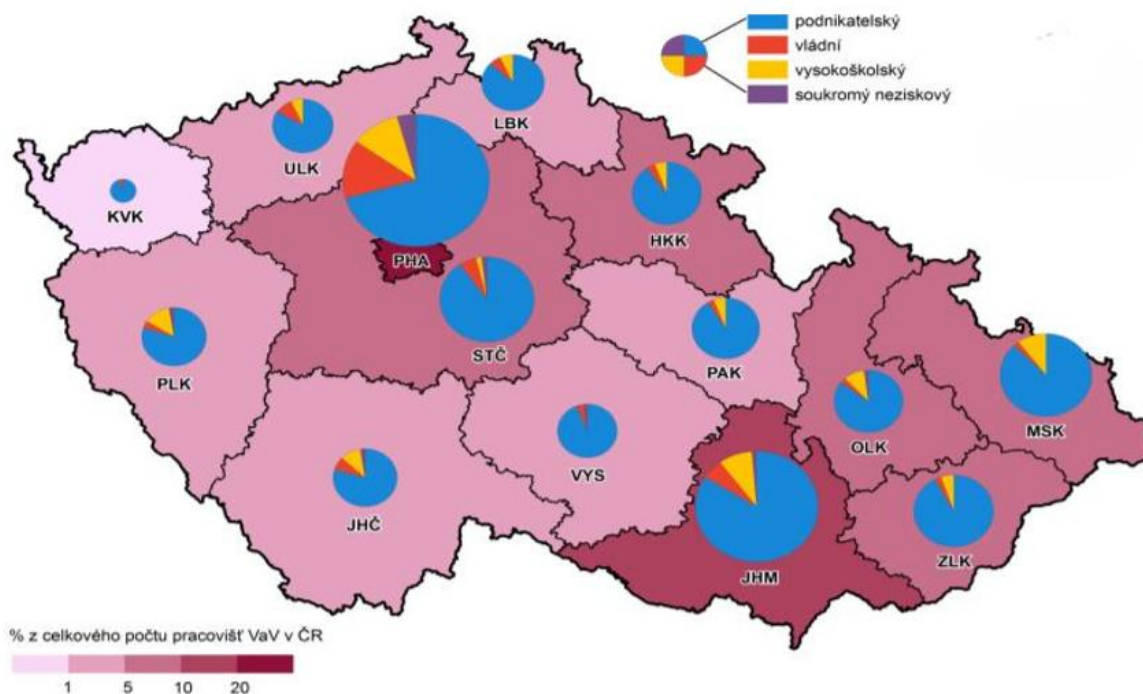
Zdroj: Eurostat, 2018a; citováno dle ČSÚ

Na grafech výše uvedených můžeme vidět, jaká je úroveň přímé veřejné podpory v České republice, kde je zobrazován vývoj výdajů státního rozpočtu a celkových výdajů na výzkum a vývoj v letech do roku 2016, což byla nejaktuálnější data zveřejněná pro ČR, VB a Francii v době zpracování práce, v rámci komparace byli

použity právě statistiky z těchto let. Z grafů je patrné, že financování VaV výrazně vzrostlo během posledních let, hlavně díky podnikatelskému sektoru a jeho zdrojům, které v průměru rostly o 3,5 mld. Kč. [7] Pokles, který byl zaznamenán v roce 2016, je připisován poklesu finančních prostředků z evropských fondů o 11,2 mld. Kč. V té době je zaznamenán pokles výdajů na VaV i u vysokých škol a Akademie věd, který byl téměř 25%.[15]

Od roku 2017 dochází k ekonomickému růstu a navyšování výdajů, se kterými se počítá do dalších období. Od roku 2019 by měla státní podpora vzrůst o 2,1 mld. Kč.[7], což dokazuje motivaci vlády k poskytování přímé podpory.

Graf 4 Pracoviště VaV podle regionů v roce 2016

Zdroj: ČSÚ

Podporu můžeme zkoumat i dle regionů, kde ČSÚ zjišťuje zastoupení pracovišť VaV. Česká republika patří mezi umírněné inovátory, vyjma Prahy a Jihomoravského kraje, které jsou silným inovátorem. V Praze a Jihomoravském kraji se nachází největší zastoupení výzkumných pracovišť. Oba kraje jsou sídlem veřejných institucí a

univerzit, které produkují výzkumné pracovníky.[12] Tyto kraje jsou též atraktivní pro mezinárodní investory.

1.2.5 Daňová podpora VaV v České republice

Legislativa

Odčitatelná položka od základu daně je základní formou daňové podpory v České republice, která byla uvedena novelou zákona č.VII.6/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů roku 2005 (dále jako ZDP). ZDP prodělal mnoho novelizací, které se týkaly odpočtu na výzkum a vývoj a do současnosti se úprava daňové podpory na VaV nestabilizovala, daňová podpora sice funguje od roku 2005, ale prochází permanentním změnovým procesem. Mezi daňovými subjekty a správci daně přibývají počty sporů, které jsou zapříčiněny různými výklady pojmy, a tak přibývá tlaku na zákonodárce, aby rozšířili výčty a přesněji definovali uznatelné náklady na výzkum a vývoj.[28]

Kromě odčitatelné položky mají možnost daňové subjekty uplatňovat slevu na dani dle § 35a a § 35b ZDP v případě, že jim bylo přislíbeno investiční pobídky na založení technologických center. Tuto právní úpravu nalezneme také v ZDP a v zákonu o podpoře výzkumu a vývoje. Vzhledem k tomu, že je proces velmi složitý, tak je k dispozici pro poplatníky a správce daně několik metodik, které slouží k tomu, aby se dodržoval správný procesní postup a k definici pojmů. Zákon o podpoře výzkumu a vývoje je národní úprava terminologie, která vychází z Frascati manuálu. Hlavní přínos je zejména z pohledu na nárokování daňové podpory v definici pojmů základního výzkumu, aplikovaného výzkumu a inovací. [29] ZDP představuje legislativní základ pro daňovou podporu VaV a vymezuje její základní podmínky pro uplatňování. Zákon mluví o výši odpočtu, což je součet:

- a) *„100 % výdajů vynaložených v období na realizaci projektu výzkumu a vývoje zahrnovaných do odpočtu, které nepřevyšují úhrn výdajů vynaložených v rozhodné době na realizaci projektu výzkumu a vývoje zahrnovaných do odpočtu,*
a

- b) 110 % výdajů vynaložených v období na realizaci projektu výzkumu a vývoje zahrnovaných do odpočtu, které převyšují úhrn výdajů vynaložených v rozhodné době na realizaci projektu výzkumu a vývoje zahrnovaných do odpočtu.“ (Zákon č. 130/2002 Sb., § 34a)

Subjekt si tak může každou položku odečíst dvakrát, nejdříve jako daňově uznatelný náklad a poté jako zvláštní odečitatelnou položku. Důležité z hlediska posouzení nároku je vymezit výdaje, který poplatník může do odpočtu zahrnout. Položky, které lze uplatnit jako odečitatelnou položku na výzkum a vývoj, jsou definovány v tabulce níže.

Tab. 1 Přehled vynaložených výdajů na VaV

Pozitivní definice výdajů na VaV dle § 34b odst. 1 ZDP	Negativní definice výdajů na VaV dle § 34b odst. 2 ZDP.
Výdaje vynaložené poplatníkem na: 1. experimentální či teoretické práce, 2. projekční a konstrukční práce, 3. výpočty, 4. návrhy technologií, 5. výrobu funkčního vzorku či prototypu produktu nebo jeho části související s realizací projektu výzkumu a vývoje	Výdaje (náklady), na něž byla, byť jen z části poskytnuta podpora z veřejných zdrojů
Výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů	Výdaje na služby(náklady), s výjimkou výdajů dle § 34b odst. 2 písm. b) ZDP
Vynaložené výdaje (náklady), které jsou evidované odděleně od ostatních výdajů	Licenční poplatky Výdaje (náklady) na nehmotné výsledky výzkumu a vývoje pořízené od jiných osob s výjimkou těch, které souvisí s realizací projektu výzkumu a vývoje a které jsou pořízeny od veřejné vysoké školy nebo výzkumné organizace vymezené v zákoně upravujícím podporu výzkumu a vývoje pro účely poskytování podpory

Zdroj: Zákon č. VII.6/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Výdaje, které se mohou zahrnout do odpočtu, jsou uvedeny v ustanovení jmenovitě. Za těmito účely byl Ministerstvem financí vydán pokyn D-2V., který stanovuje konkrétní kategorie výdajů. Oddělená evidence nákladů je nezbytně nutná pro to, aby se jejich odpočet mohl uskutečnit. Za příčinou podpory právní ochrany výsledků dosažených na projektech výzkumu a vývoje jsou ze zakázaných nákladů odebrány náklady na

certifikace daných výsledků. Další výjimkou uvedenou v ZDP jsou výdaje na nákup služeb, ale pouze těch, které úzce souvisejí a představují práce, které by poplatník mohl zahrnout do odpočtu, pokud by práce vykonával sám. Tímto způsobem se podporuje spolupráce mezi výzkumnými organizace a soukromým sektorem.[30] Poplatník může požádat o závazné posouzení oprávněnosti výdajů na výzkum a vývoj správce daně.

Za nejzásadnější problém v posuzování projektů výzkumu a vývoje se považují činnosti, resp. jejich definice, které v zákoně uvedeny nejsou. V pokynu D-2V. lze nalézt detailní vymezení činností, jejichž přehled je uveden v tabulce níže.

Tab. 2 Činnosti VaV pro účely odpočtu od základu daně z příjmu

Činnosti VaV pro účely odpočtu od základu daně z příjmů	Činnosti, které nelze zahrnout mezi činnosti VaV pro účely odpočtu od základu daně z příjmů
Experimentální, vývojové či teoretické práce vlastních výrobků a služeb	Administrativní a právní úkony související s patentovou a licenční činností
Projekční a konstrukční práce	Informační služby
Návrhy technologií	Vzdělání a výcvik pracovníků
Unikátní zakázková výroba	Stálé analýzy
Vytváření a zavádění procesů	Udržovací šlechtění
Vývoj a úpravy informačních systémů, jejich databází, ...	Běžné použití lékařských znalostí
Vývoj specifického softwaru sloužícího pro ovládání a řízení strojů, technologií	Standardní vývoj softwaru a počítačová údržba
Použití nových technologií a jejich následné zavádění do praxe	Příbuzné vědeckotechnické činnosti
Výroba prototypů a zkušebních vzorků	Administrativa a ostatní podpůrné činnosti
Ověřování prototypů, testování a výroba funkčních vzorků či prototypu produktu	Činnosti s inovačním charakterem postrádající prvek novosti

Zdroj: Andrlík a Fialová

1.2.6 Proces uplatnění daňového odpočtu

Tato část se bude zabývat samotnou problematikou procesu uplatňování nároku na odčitatelnou položku výzkumu a vývoje. Jako základní předpoklady pro úspěšný odečet je jasnost, přehlednost a transparentnost, poté mohou poplatníci bez obav z následných sankcí odpočet využívat. Uplatnění tkví v tom, že si poplatník, který splní státem stanovené podmínky, poníží daňový základ a odvede tím pádem nižší daň z příjmů. Tudiž je nutné rozlišovat výši odčitatelné položky, tedy náklady na výzkum a vývoj,

kterými poplatník sníží daňový základ a skutečně získanou částku daňové podpory. Uplatněná odčitatelná položka se vynásobí daňovou sazbou (19%) a tím se vypočítá částka, která je ve výši skutečné daňové podpory na VaV.[31] Správa daní poté probíhá podle ustanovení zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů. Jelikož definice pojmů jsou nejasné, důležitým pramenem je též soudní judikatura, která dodává další pohled na výklad a právní názory spjaté se spory v rámci uplatňování odpočtu na výzkum a vývoj. Samotné analýze judikatury bude věnována jedna z následujících kapitol.

V minulosti jednou z nejvíce problematických částí pro získání daňového odpočtu byl zakládající projekt VaV, který musel existovat a být schválen před samotným začátkem projektu a na jehož základě byly správcem daně posuzovány. Vzhledem k tomu, že právě jako jeden z problémů při kontrole daňových objektů bylo datum onoho dokumentu, vyšla novela upravující tento zákon, která vešla v účinnost 1.4.2019. Změnou je, že zakládající projekt VaV se nově může sepisovat zpětně k termínu daňového přiznání, kdy náklady na výzkum a vývoj vznikly, ale před započítáním projektu bude nutné odeslat na finanční úřad oznámení, obsahující název projektu, který bude dostatečně vystihující, a identifikaci podnikatele. Od tohoto data je možné uznávat náklady vynaložené na daný projekt. Ustanovení § 34c ZDP pojednává o projektu jako o: *„dokumentu, ve kterém poplatník před zahájením řešení projektu výzkumu a vývoje vymezí svou činnost ve výzkumu a vývoji podle zákona upravujícího podporu výzkumu a vývoje a který obsahuje zákonem stanovené náležitosti“*. Projekt by měl vždy začínat zhodnocením poplatníka, zejména jeho důvěryhodností, zda je schopen výzkumné činnosti, tzv. kreditibilita, na základě čehož si může správce daně udělat představu o tom, jaké výzkumné a vývojové činnosti subjekt provádí. Asociace výzkumných organizací (2018) shrnuje ve své metodice několik základních poznatků o analýze kreditibility poplatníka a vymezuje několik skutečností: [31]

- a) *„Správce daně se může zajímat, zda pro vedení kvalitního a systematického VaV má poplatník v organizační struktuře zabudován útvar (oddělení apod.), které je funkčně zaměřeno na VaV činnost.*

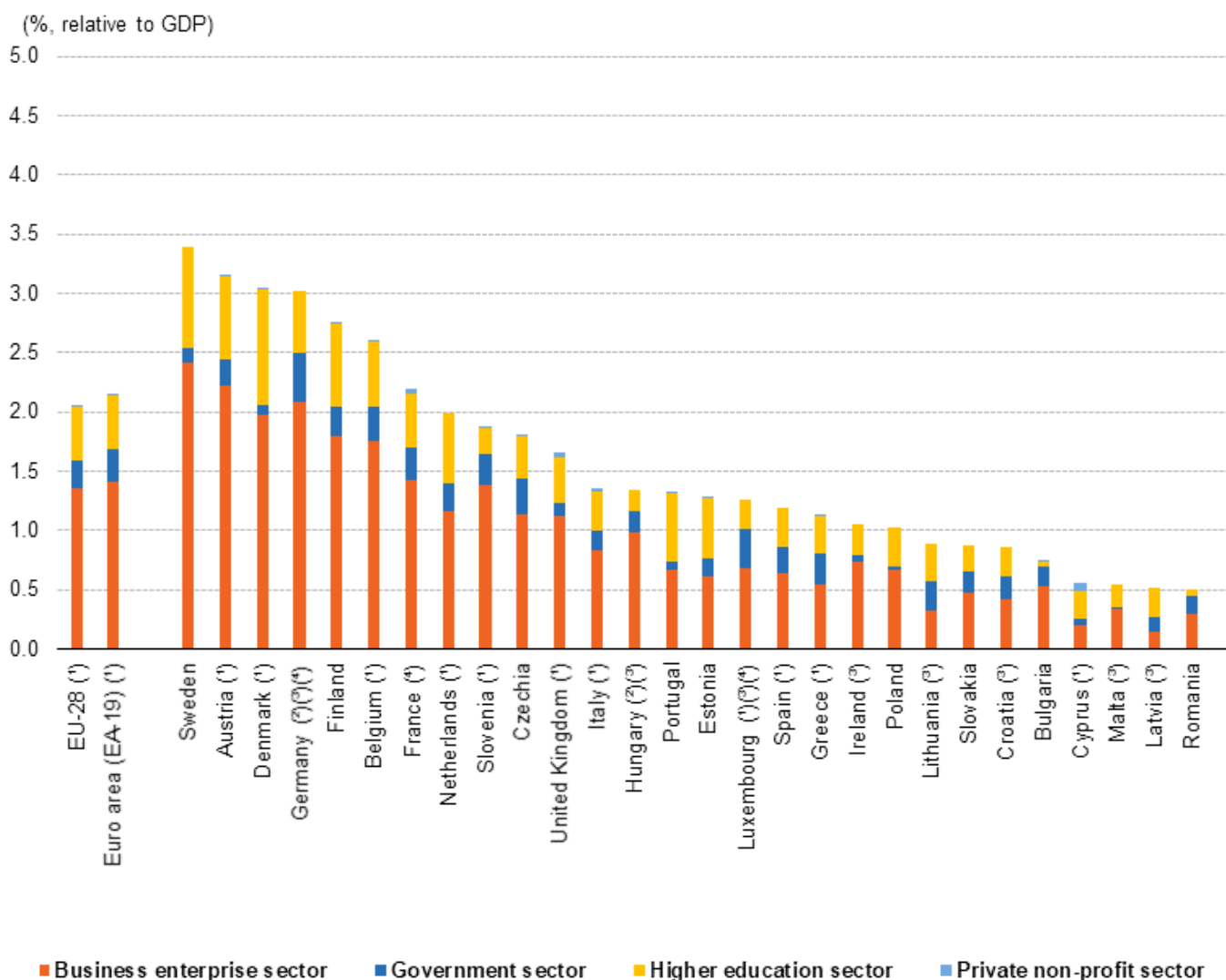
- b) *Předpokládá se, že v takovém útvaru zpravidla pracují vysokoškolsky vzdělaní lidé. Vysokoškolské vzdělání rozvíjí mj. schopnosti samostatné výzkumné činnosti a schopnosti komunikace s odbornou komunitou (není to ale podmínkou).*
- c) *Soustavnost VaV u poplatníka je možné ověřit na základě projektů řešených v předešlém období (včetně projektů dotovaných z veřejných rozpočtů).*
- d) *Na rozvoj poplatníka má vliv i jeho členství v různých profesních organizacích, zejména v těch, které podporují rozvoj svých členů pořádáním workshopů a konferencí, příp. poradenství v oblasti VaV.*
- e) *Soustavnost VaV u poplatníka dokládá i jeho spolupráce s výzkumnými organizacemi a vysokými školami.“*

Dále po posouzení se dle pokynu D-288. základním kritériem projektu VaV stávají výrazně zlepšené výrobky nebo procesy ve srovnání s dosavadními anebo nové poznatky a jejich využití s důrazem na prvek novosti. Dále jako základním kritériem je vyjasnění technické nebo výzkumné nejistoty.[32] Který projekt tyto kritéria splňuje či ne, je úskalím při posuzování projektů, jelikož správci daní nedisponují náležitými vědomostmi, aby toto byli schopni posoudit. Problémem je v současné době i to, že není k dispozici odborné znalecké posouzení, co projekt VaV je a co už není. Z těchto důvodů byly vydány metodiky, které poskytují správci daně návod na posouzení struktury projektu, poplatníka, činnosti výzkumu a vývoje a prvku novosti, například metodika TA ČR.[33]

2 Podpora výzkumu a vývoje v jiných státech EU

Jeden z hlavních důležitých ukazatelů konkurenceschopnosti státu je výše veřejných i soukromých výdajů na VaV v poměru k HDP. Za celkovou výši výdajů na VaV se považují výdaje ve čtyřech sektorech VaV, kam se řadí vláda, soukromé podnikání, vysoké školy a soukromý neziskový sektor. Ukazatel podílů výdajů na VaV v poměru k HDP je používáno jako vodítko, jak určit inovační kapacitu státu. [7]

Graf 5 Podíl výdajů na VaV v poměru k HDP v roce 2017

Výdaje na VaV jsou statisticky pozorovány prostřednictvím ukazatele Gross Domestic Expenditure on R&D (GERD), který v sobě zahrnuje všechny výdaje na VaV vynaložené ve zkoumaném roce daného státu, bez ohledu na zdroj financování. Poměr

výdajů VaV k HDP se nazývá intenzita VaV, která patří do skupiny základních ukazatelů, které jsou hodnoceny v rámci strategie Evropa 2020.[7] Rozdíly ve významu výdajů na VaV mezi zeměmi jsou často vysvětleny podle úrovně výdajů v rámci podnikatelského sektoru. Tyto výdaje dlouhodobě v členských státech EU převažují. Druhým nejvýznamnějším sektorem z hlediska výdajů je výzkum a vývoj na vysokých školách a až na výjimky převažuje nad výdaji ve vládním sektoru více jak o polovinu.

2.1.1 Inovační politika EU

Inovační politika je vytvářena na několika úrovních. Nejvyšší úrovní je politická činnost OECD a EU, která vytváří politické dokumenty a strategická doporučení, které přebírají členské státy a dále je uzpůsobují národní trhům.

Evropský parlament definuje inovační politiku jako činnost „stojící na pomezí politiky v oblasti výzkumu a vývoje technologií a průmyslové politiky, jejímž cílem je vytvořit rámec, který umožní uvádět nové nápady na trh.“ [39]

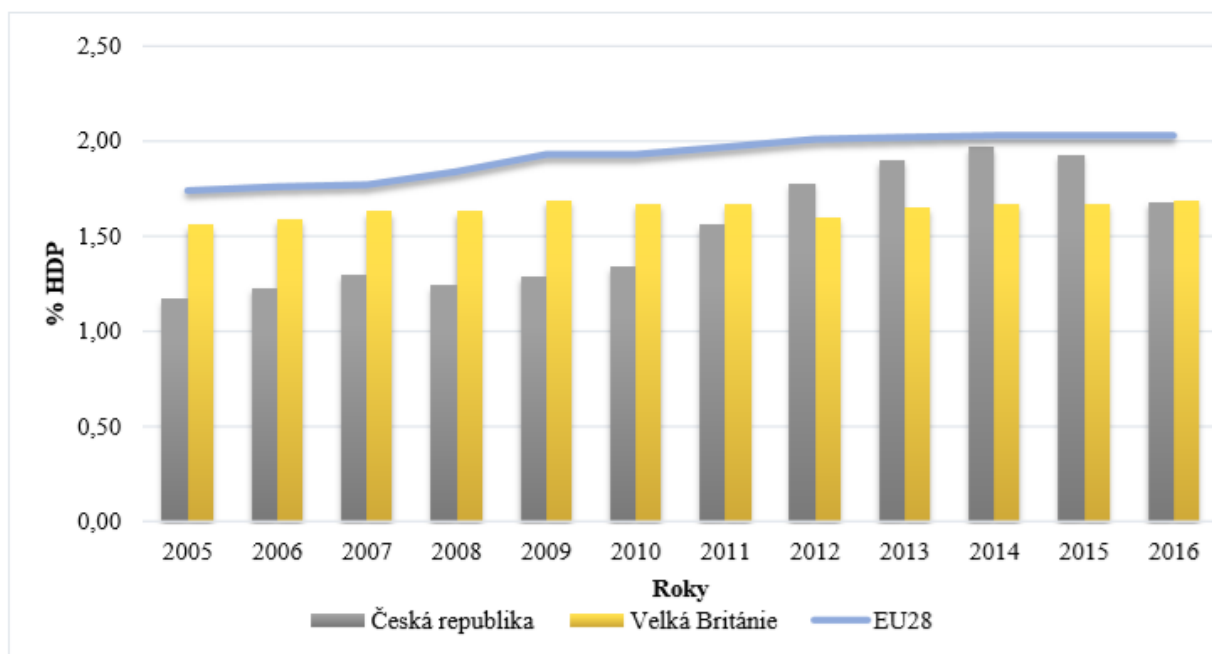
EU specifikovala základní cíle inovační politiky vycházející ze Smlouvy o fungování Evropské unie, kterými jsou: [39]

1. *„učinit z Evropy světovou vědeckou velmoc;*
2. *odstranit překážky bránící inovacím, jako je drahé patentování, roztržitost trhu, pomalé vytváření norem a nedostatek dovedností, které v současné době zabraňují tomu, aby se nápady rychle dostávaly na trh;*
3. *radikálně změnit způsob, jakým spolupracuje veřejný a soukromý sektor, zejména zavedením inovačních partnerství mezi evropskými, vnitrostátními a regionálními orgány a podnikovou sférou;*
4. *investovat do roku 2020 do výzkumu a technologického rozvoje 3 % HDP EU, díky němuž by se vytvořilo 3,7 milionů pracovních míst a roční HDP by do roku 2025 vzrostl o 795 miliard EUR.“ (Evropský parlament)*

2.1.2 Podpora VaV ve Velké Británii

Pozice Velké Británie je ovlivněna vyjednáváním o vystoupení z EU, i přes to je ale řazena k inovačním lídrům EU28, avšak čelí novému výzvě a hrozbě poklesu inovační aktivity, které jsou ovlivněné nedostatečnou podporou. Velká Británie je osmá v pořadí zemí dle indexu konkurenceschopnosti. Také patří do pětice států s nejlepším inovačním ekosystémem, což dokazuje, že její růst konkurenceschopnosti je úzce spjat s uplatňováním inovací.[5]

Graf 6 Celkové výdaje na VaV (GERD) - podíl na HDP (intenzita výzkumu a vývoje)

Zdroj: Eurostat; citováno dle ČSÚ

I navzdory tomu, že je Velká Británie jedním z inovačních lídrů, investice do výzkumu a vývoje nejsou vysoké a drží se pod průměrem EU. Nedostatečné investování ohrožuje vědecký rozmach a jeho potencionální dopad na hospodářský růst. V posledních letech veřejné investice do výzkumu a vývoje klesly až na hodnotu 0,55% HDP[16], což v porovnání s většinou států EU je podprůměr. Stejná tendence se objevuje i ve vývoji soukromých investic do výzkumu a vývoje, inovačních aktivitách malých a středních podniků a patentových přihláškách, které jsou taktéž pod průměrem EU28. Nedostatečné financování je kompenzováno významnou kapacitou vědeckých

pracovníků z celého světa. Mezi další pozitiva patří finanční rozsah zejména bankovního trhu.[5]

Velká Británie má hned několik legislativních předpisů, ve kterých je obsažena právní úprava výzkumu a vývoje, a to v zákonech Corporation Tax Act 2010, Income Tax Act 2007 a ve směrnicích CIRD – Corporate Intangibles Research and Development Manual SSAP 13 - Accounting for research and development a FRS - The Financial Reporting Standard Applicable in the UK and Republic of Ireland. Jednotlivé inovační strategie zjistíme z dokumentů Smart Specialisation Strategy for England a v inovačních strategiích pro Wales a Severní Irsko [18]. Za vládní investice poskytnuté do výzkumu a vývoje prostřednictvím výzkumných rad zodpovídá Ministerstvo pro inovace, univerzity a dovednosti a Ministerstvo obchodu, energetiky a průmyslové strategie. V dubnu roku 2018 byla založena instituce Výzkum a inovace ve Velké Británii, je odpovědná BEIS a jejím účelem je propojování všech výzkumných rad [19]. Zodpovědnost za financování výzkumu ve specifických odvětvích podle zaměření výzkumných rad a poskytování grantů vysokoškolským institucím je strategický orgán UKRI, což je orgán, který seskupuje sedm významných rad a dvě inovační agentury [20].

Se společnostmi, které investují do rizikového kapitálu, spolupracuje inovační agentura Spojeného království, která mimo jiné podporuje inovace i poskytováním grantů. Výzkumné rady, které jsou rozděleny podle vědeckých disciplín, poskytují grantové financování, investice do infrastruktury a institucí a přístup k zařízením potřebným k výzkumu[20].

Při zkoumání podpory na výzkum a vývoj Velké Británie je nezbytné zmínit dopady, které bude mít její vystoupení z EU. Převládají obavy, že i přes novou vládní politiku Spojeného království a vyšším výdajům do inovací je její pozice jako jednoho ze světových lídrů inovací a vědy ohrožena. I přesto, že Velká Británie splňuje podmínky pro dosažení inovačního ekosystému na světové úrovni, tak celkové výdaje na výzkum a vývoj stagnují na 1,7% HDP ve veřejném i soukromém sektoru. [21] To je důvod proč by nemusela být schopná konkurovat jiným ekonomikám, zejména asijským. Řešením je

příslib britské vlády, že do dalších deseti let se investice navýší na 2,4% HDP. Mělo by dojít ke zvýšení daňových pobídek a restrukturalizaci systému financování.

Daňová podpora výzkumu a vývoje ve Velké Británii

Velká Británie garantuje přímou i nepřímou podporu poskytovanou daňovými pobídkami, zrychlenými odpisy, návratnými i nenávratnými finančními výpomocemi a patentovými pobídkami. Daňová pobídka je poskytována ve dvou formách, a to daňovými zvýhodněními nebo daňovými odpočty, které se podobají českým odčitatelným položkám.[38]

Legislativa

Základní právní úprava daňových pobídek ve Velké Británii je Corporation Tax Act 2010, která ustanovuje dodatečné daňové úlevy na VaV na dani z příjmu právnických osob. Ve Velké Británii jsou pro MSP a velké podniky odlišné režimy uplatňování daňových pobídek. Účetní standart SSAP 13 z roku 1989 vymezuje náklady, jejichž přehled je uveden v následující tabulce, a základní činnosti VaV.[34]

Tab. 3 Činnosti VaV dle SSAP 13

Činnosti VaV pro účely podpory VaV	Činnosti, které nelze zahrnout mezi činnosti VaV pro účely podpory VaV
Experimentální, teoretická a další činnost zaměřená na získávání nebo prohlubování stávajících znalostí	Testování a analýzy vybavení či výrobků za účelem kvalitativní či kvantitativní kontroly
Uplatnění této znalosti v praxi	Pravidelná obměna stávajících výrobků, služeb či postupů, a to i přes to, že tyto představují jistou míru zvýšení úrovně
Návrhy možných uplatnění VaV	Provozní výzkum nespádající pod konkrétní výzkumné a vývojové aktivity
Testování za účelem hledání nebo testování produktů, procesních nebo servisních alternativ	Náklady vzniklé vícenásobnými spojenými s poruchami v průběhu komerční výroby
Návrh, konstrukce nebo testování modelů a prototypů	Právní a administrativní činnost spojená s procesem žádosti o patentovou ochranu, případně též se soudními spory
Návrh nových technologií či vylepšení stávajících produktů, služeb nebo postupů.	Činnosti zahrnující návrh a konstrukční inženýrství vztahující se ke konstrukci, přemístění, úpravě či započítání výroby vybavení, použitelného pouze pro daný projekt
Konstrukce a provoz pilotních závodů	Průzkum trhu

Zdroj: The Institute of Chartered Accountants

I ve velké Británii je kladen velký důraz na existenci projektu, na jehož základě jsou výdaje vytvářeny. Standart SSAP 13 pojednává o hlavních náležitostech: [34]

- a) projekt musí být jasně definován,
- b) výdaje a náklady související s projektem musí být vedeny odděleně.

V případě, že projekt splňuje tato dvě hlavní kritéria, je dále posuzován podle těchto kritérií:

- c) technická proveditelnost,
- d) konkurenceschopnost, veřejné mínění a předpisy týkající se spotřebitele a životního prostředí,
- e) výdaje na vývoj, které na projektu vzniknou, budou pokryty souvisejícími příjmy,
- f) existence dostatku adekvátních zdrojů k zajištění dokončení projektu a zvýšení pracovního kapitálu.

Specifikace uplatňování daňových odpočtů a zvýhodnění

Daňová podpora má za úkol podporovat velké výdaje na výzkum a vývoj a investování do inovací. Předpokladem silné podpory ve Velké Británii je snížení daňové zátěže společností za odvody daní z příjmů nebo podpoření společností přímou platbou. Velká Británie je specifická v tom, že zde existují dva režimy daňové podpory. Jeden je určen pouze pro MSP a druhý pro podniky velké, což je postup jak využít odčitatelnou položku. [35]

a) Schéma pro malé a střední podniky

Schématu pro MSP mohou využívat ty podniky, které zaměstnávají méně než 500 zaměstnanců s ročním obratem do výše 100mil. EUR a vyhovují podmínkám, co se týče vazeb k jiným podnikům, kde platí, že více jak 25% základního kapitálu nesmí vlastnit velké společnosti.[36]

Tyto podniky mohou odečítat 130% výdajů vynaložených na VaV a zároveň odečíst výdaje jako běžné ve výši 100%, čímž dosáhnou odpočtu ve výši 230% výdajů od

základu daně. Dále mají MSP právo na uplatnění nároku na daňové dobropisy ve výši 14,5% výdajů v případě ztráty.[35]

V tom případě, kdy je daňový základ menší než výše odpočtu nebo podnik vykazuje provozní ztrátu, mohou MSP využívat další daňová zvýhodnění. Podniky mohou zažádat o finanční náhradu ve formě daňového bonusu, který je ve výši 32,63-33,352 GBP za každých vynaložených 100 GBP na projekty výzkumu a vývoje [35]. Je možno využít i tzv. kombinovaný nárok, kdy společnost nejprve využije odpočet, aby dostala na nulu splatnou daň, a poté získá zbytek ve finanční náhradě. V případě, že společnost nevykazuje zisky, tak dává většinou přednost daňovému dobropisu a ostatní výdaje převádí do dalších let [36]. Další možností schématu pro MSP je zrychlené odepisování majetku, který byl pořízen v rámci projektu výzkumu a vývoje.

b)Schéma pro velké podniky

Pro velké společnosti, které odvádějí daň z příjmu právnických osob a uskutečňují projekty výzkumu a vývoje, RDEC nahrazuje původní schéma daňové podpory. Daňové zvýhodnění je ve výši 11% výdajů na projekty výzkumu a vývoje, které samo o sobě musí být též zdaněno, tudíž společnost, která platí 20% daní z příjmu, získá po zdanění čisté zvýhodnění 8,8%. Tato částka může být použita k plnění dalších závazků společnosti, jako jsou například daňové nedoplatky nebo může být přímo vyplacena.[38]

2.1.3 Podpora VaV ve Francii

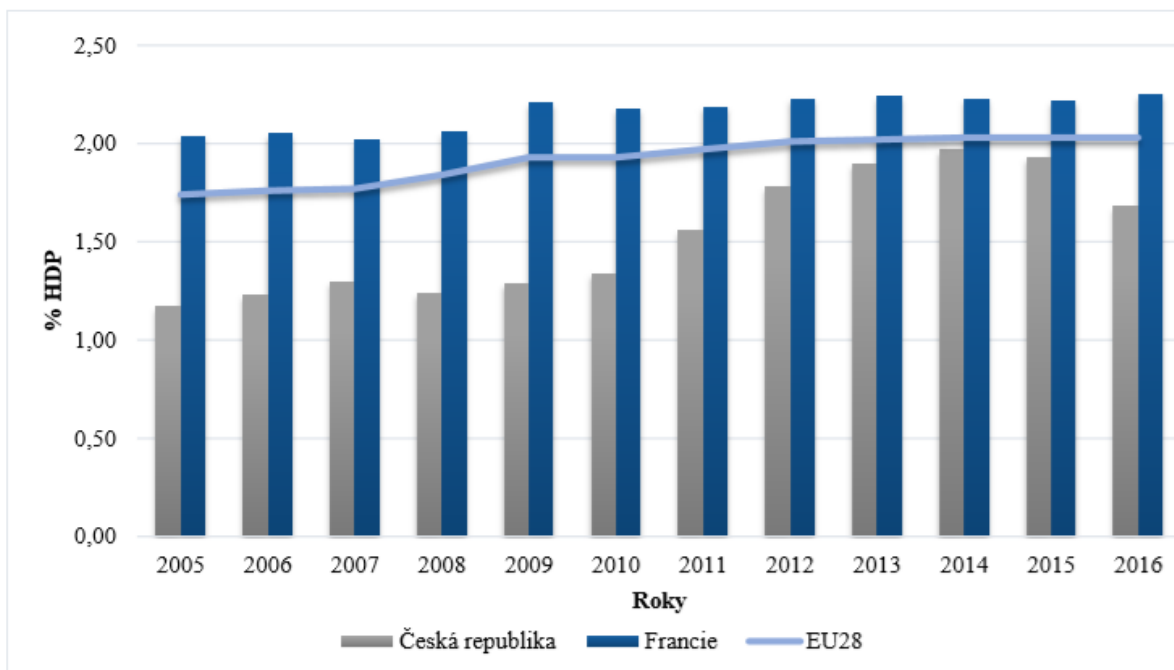
Francii patří mezi silné inovátory členských států EU. Aktivity v oblasti výzkumu a vývoje podporují Výzkumný institut pro rozvoj a Centrum pro mezinárodní spolupráci v oblasti zemědělského výzkumu pro rozvoj, instituce přispívají k financování aktivit orgánů aktivních ve výzkumu. Společně s nimi v oblasti působí i Ministerstvo vysokého školství a výzkumu. [22]

Politika ve Francii se zaměřuje na čtyři hlavní cíle v oblasti výzkumu a vývoje: [22]

1. **Podpora praktických zkušeností mladých výzkumných pracovníků**
2. **Podpora vytváření sítí týmů jih / jih a sever / jih** se záměrem budování inovačních kapacit v rozvojových zemích.
3. **Posílení národní odborné znalosti partnerských zemí** za účelem poskytnutí odpovědí požadovaných politickými představiteli a posílení postavení vědecké obce.
4. **Přispívání k dosažení vědecké dokonalosti** s cílem zabezpečit rozvoj výzkumných a vysokoškolských institucí v nejvíce znevýhodněných zemích.

Zásadním strategickým dokumentem pro inovační politiku ve Francii je Francie Evropa 2020 – Strategický program pro výzkum, transfer technologií a inovace, který byl přijat v roce 2013. Hlavní náplní je dát možnost veškerým oblastem výzkumu ve Francii, aby lépe zohledňovaly výzvy technologického, vědeckého, hospodářského či společenského charakteru a za pomoci výzev se snažily více aplikovat výsledky výzkumu a vývoje v zahraničí. V roce 2018 byl prezentován nový Národní plán pro otevřenou vědu, který má za úkol poskytnout jednodušší přístup k odborným a vědeckým publikacím, strukturovat výsledky a umožnit volný přístup k datům výzkumu a vývoje, a tím bude umožněno Francii být součástí mezinárodní tzv. otevřené vědy.[23]

Graf 7 Celkové výdaje na VaV (GERD) - podíl na HDP (intenzita výzkumu a vývoje)

Zdroj: Eurostat; citováno dle ČSÚ

Intenzita výzkumu a vývoje ve Francii je stabilní s mírně rostoucím charakterem. Za inovačními lídry EU28 Francie výrazně zaostává, především v oblasti financování výzkumu a vývoje podnikového a univerzitního sektoru.[24] Na výše uvedeném grafu můžeme pozorovat, že v letech 2013-2015 se hodnota HDP podobala intenzitě České republiky, kterou řadíme mezi umírněné inovátory. Veřejný univerzitní výzkum je ve Francii průměrný, což dokazuje nízký podíl citovaných vědeckých publikací ve světovém měřítku. Výzkum a vývoj je nejvyšší především v podnikatelských oblastech automobilového průmyslu, léčiv a elektroniky. Podíl na přidané hodnotě národní ekonomiky má v těchto sektorech klesající tendenci, což se odráží na tom, že se ekonomika snižuje. [25]

Francie se vyznačuje jako vysoce aglomerovaná země, ve které jsou výrazné meziregionální rozdíly. V souvislosti výzkumu a vývoje se diskutují dopady aglomerace, která má veliký vliv na odlišnosti v prostorovém rozptýlení výzkumných a vývojových aktivit a konkurenceschopnost mezi regiony. Francie se řadí mezi jednu z nejvíce velkorysých zemí světa, co se týká přímé i nepřímé podpory na výzkum a vývoj. [26] K tomuto tvrzení se přidává i Evropská komise, která tvrdí, že veřejná podpora

aktivit v oblasti výzkumu a vývoje je hnacím motorem francouzských inovací. Největší podíl má na tom ve Francii podpora ve formě nepřímé finanční podpory. [25]

Kromě vnitrostátních nástrojů na podporu výzkumných a vývojových činností podporuje Francie aktivity v ostatních zemích, a to zejména v bývalých koloniích. Například vědecké partnerství a Fond prioritní solidarity investoval v minulých letech do desítek výzkumných projektů v 60-ti zemích světa. Jsou to primárně projekty zaměřující se na důležité výzvy v oblasti výzkumu a vývoje, jakým je rozvoj regionů. Zejména v rozvojových zemích přispívá k posilování vědeckovýzkumných týmů a institucí, tím pádem je součástí vytváření výzkumných sítí.[22] V rozvojových zemích poskytuje podporu výzkumným platformám, jako je například Mezinárodní centrum lékařského výzkumu Franceville v Gabonu.[27]

Daňová podpora ve Francii

Francie je jedním z dominantních poskytovatelů daňové podpory na výzkum a vývoj mezi zeměmi EU, též preferuje nepřímou formu podpory před přímou formou.[54] Daňové pobídky se ve Francii datují od roku 1983, kdy vzniklo schéma Crédit Impôt Recherche, které představuje daňové zvýhodnění na výzkum a vývoj, které je především přizpůsobeno potřebám MSP. Stejně jako ve Velké Británii je ve Francii možnost využít daňový odpočet, avšak ze splatné daně a jeho výše je 30% výdajů na projekty výzkumu a vývoje do výše 100mil. EUR, výdaje nad touto hranicí mají snížený odpočet ve výši 5%.[53] Pro start-upy je ve Francii daňové zvýhodnění ve formě osvobození od daní z příjmu, společnosti ve specifických oborech mohou získat úplné nebo částečné osvobození od daní ze zisku.(95)

Legislativa

Francie má jednotnou legislativu pro daňovou podporu výzkumu a vývoje. Je to daňový zákoník, Code général des impôts, který zavedl systém daňových pobídek za účelem rozvoje vědeckých a technických podniků, v důsledku čehož se zvýší konkurenceschopnost Francie, a s cílem podpory podniků v méně vyspělých oblastech. Zákoník udává způsobilé výdaje na výzkum a vývoj uvedené v tabulce níže.

Tab. 4 Výdaje na VaV dle CGI

Uznatelné výdaje VaV pro účely daňové podpory VaV	Neuznatelné výdaje VaV pro účely daňové podpory VaV
Daňově uznatelné výdaje na odpisy vztahující se k dlouhodobému majetku vytvořenému nebo nově nabytému, přiřazenému na způsobilé výdaje v rámci projektů projekty VaV, včetně nabytých patentů	Modely a ochranné známky
Výdaje na zaměstnance, kteří se kvalifikují jako vědečtí pracovníci nebo inženýři	Proces licencování
Výdaje vyplývající z outsourcingových prací a projektů	
<u>Výdaje na registraci patentu a / nebo v souvislosti s ochranou patentů</u>	
Výdaje spojené s monitorováním technického vývoje	

Zdroj: Touroude & Associates

Dále Francie umožňuje odpočet výdajů na výzkum a vývoj subdodávek pro veřejné výzkumné subjekty a soukromé výzkumné organizace, které jsou schválené odpovědným ministrem v dané oblasti. Velkou výhodou je, že se tyto výdaje mohou odečíst až do dvojnásobku jejich hodnoty. Výdaje opět musí být vynaloženy za účelem jasně stanovených projektů výzkumu a vývoje.

Další legislativní zakotvení daňové podpory VaV reflektuje snahu vlády o snížení rozdílů mezi francouzskými regiony. V zónách regionální pomoci a zónách obnovy venkova jsou podniky první roky svého podnikání osvobozeny od daně ze zisku. Týká se to podniků nových, tudíž podpora není možná pro pouze rozšiřující se podniky do těchto oblastí. Základní kapitál takového podniku nesmí být vlastněn více jak 50% jinými podniky.

Nutno zde podotknout, že ve srovnání s jinými legislativními předpisy ostatních zemí, poskytuje CGI podrobnou charakteristiku pojmů a podmínek uplatnění, včetně postupů jak určit oprávněnost výdajů.[1]

Specifikace uplatňování daňových odpočtů a úlev

Jedním ze specifických rysů podpory výzkumu a vývoje je důraz na podporu ve vědecké a akademické sféře. Ve Francii je možnost až čtyřnásobného odpočtu mzdy vyplácené doktorandům v prvních dvou letech v zaměstnání a postdoktoranským vědeckým zaměstnancům. Tudíž lze soudit, že účinky podpory nejsou směřovány jen na konkurenceschopnost, ale také na podporu zaměstnanosti absolventů.[2]

Crédit Impôt Recherche

CRI je schématem daňové podpory, který zmocňuje všechny společnosti vynakládající výdaje na VaV k odpočtu, neohledně na velikost nebo sektor podnikání. Uplatnění podpory je spjato s podáním daňového formuláře, ve kterém jsou všechny uplatňované položky řádně zdůvodněny. Formulář je součástí daňového přiznání, a poplatník má za povinnost jej dodat. [3]

Daňová podpora pro společnosti působící ve specifických oblastech

Podniky, které začnou s podnikáním v zónách regionální podpory a začnou s činností výzkumu a vývoje, tak mohou získat až 50% snížení základu podnikatelského příspěvku na daň z nemovitosti a daň z pozemku. [3] Další podporou je osvobození od daně ze zisku. V zónách regionální pomoci je částečné nebo úplné osvobození od daní ze zisku poskytováno po dobu pěti let od založení podniku. Podnik si sám zajišťuje a oznamuje jej v daňovém přiznání.[1]

Tab. 5 Osvobození od daně v zónách regionální pomoci

Období osvobození od daně	Výše osvobození od daně ze zisku
24 měsíců od vzniku společnosti	100 %
36 měsíců od vzniku společnosti	75 %
48 měsíců od vzniku společnosti	50 %
60 měsíců od vzniku společnosti	25 %
61 měsíců a více	0 %

Zdroj: Ministère de l'Action et des Comptes publics

V zónách obnovy venkova je podnik zcela osvobozen od daní ze zisku po dobu pěti let od založení společnosti a následně po dobu tří let částečně, v případě, že zaměstnává alespoň 11 lidí.

Tab. 6 Osvobození od daně v zónách obnovy venkova

Období osvobození od daně	Výše osvobození od daně ze zisku
Prvních 60 měsíců od vzniku společnosti	100 %
První rok následující po osvobození	75 %
Druhý rok po osvobození	50 %
Třetí rok následující po osvobození	25 %
Následující roky	0 %

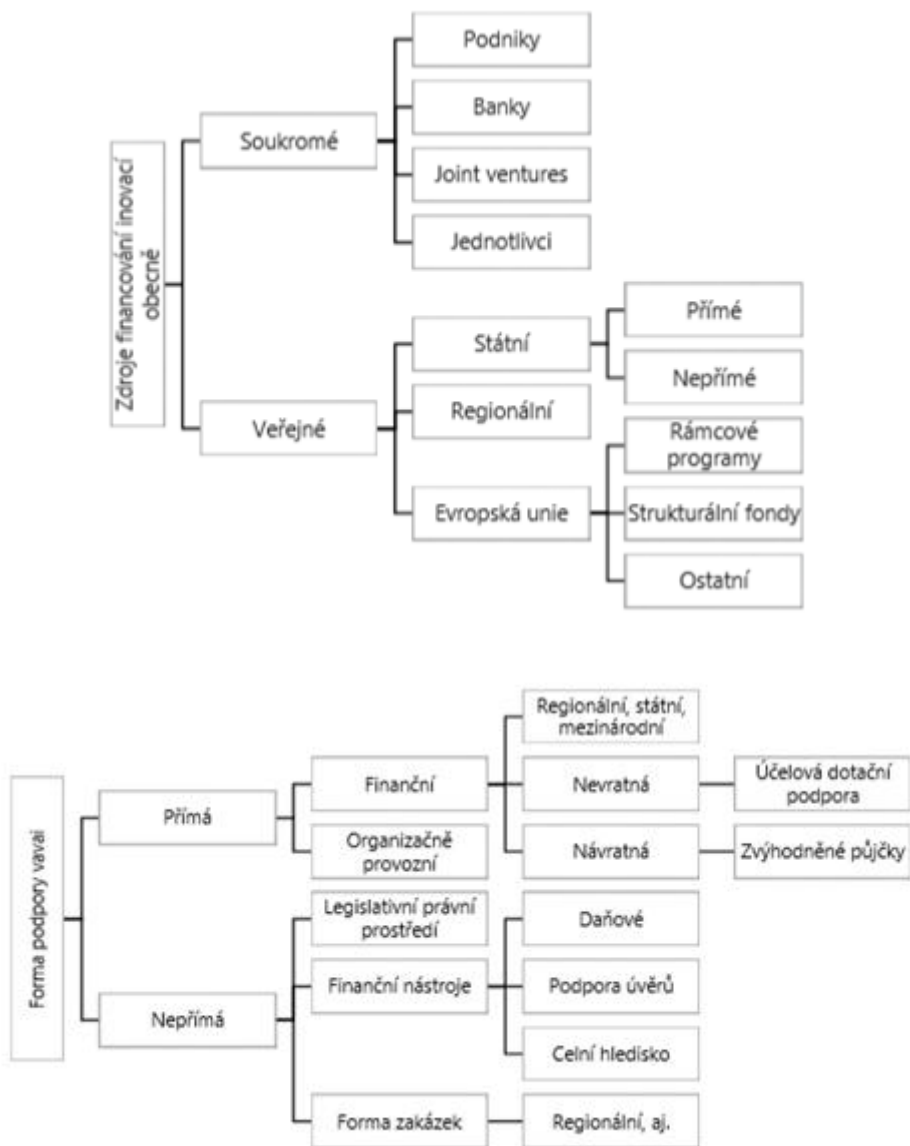
Zdroj: Ministère de l'Action et des Comptes publics

Na závěr je třeba dodat, že v rámci EU i OECD Francie disponuje jednou z nejštedřejších a nejsofistikovanějších daňových podpor. Předpokladem pro to je výborné fungování celého systému a kvalitní organizační struktura, kterou Francie bez pochyby má.

3 Finanční a daňové nástroje pro podporu výzkumu a

Formy podpory výzkumu a vývoje se dělí na více druhů, buď z pohledu, kdo podnikatelskou činnost podporuje anebo jakou formou jsou finanční zdroje poskytovány. Rozdělení jsou uvedena v následujících dvou schématech. Tato kapitola bude věnována zejména daňovým nástrojům a možnostem komerčního financování výzkumu a vývoje.

Obr. 2 Náhled na možné rozdělení dle zdrojů financí

Zdroj: Švejda

3.1 Přehled daňových nástrojů

Rozdíly mezi typy daňové podpory vedou k odlišným motivům podpory v členských státech, tedy k význačným odlišnostem. Jestliže stát poskytuje daňovou podporu na výzkum a vývoj, je nutné, aby vláda zvolila určitá, jasně daná opatření. Prvotním konceptem je daňová pobídka, zaměřená na způsobilost výdajů na VaV, které plní funkci odčitatelné položky. Stimulační účinek na růst výdajů na výzkum a vývoj v podnicích je právě to, co se očekává od daňových úlev a pobídek. Je to investice státu do konkurenceschopnosti ekonomiky, s jejímž růstem roste i národní ekonomika.[40]

Daňovou stimulaci VaV ve světě dělíme do tří skupin: [40]

- Objemově a plošně založená daňová schémata
Stát podporuje podniky podle výdajů do výzkumu a vývoje v průběhu fiskálního roku v souladu s uznatelnými náklady v dané zemi.
- Přírůstková daňová schémata
Stát podporuje podniky za zvýšení výdajů do výzkumu a vývoje oproti věcně a časově stanovenému výchozímu základu
- Smíšená daňová schémata
Stát podporuje podniky jak podle objemu vynaložených výdajů na výzkum a vývoj, tak i podle jejich přírůstku.

Odčitatelnost neinvestičních výdajů na výzkum a vývoj od běžných příjmů se uplatňuje prakticky ve většině zemí EU jako plošně neutrální opatření pro poplatníky.

Předpokládá se, že výdaje byly vynaloženy s cílem dosažení příjmů, které podléhají dani, a proto jsou od nich odčitatelné. [41]

Existují tři možné způsoby, které se uplatňují při odečítání těchto výdajů:

- V roce, v kterém byly vynaloženy
- Odpočet je odložen do dalších let, v nichž vznikne výnos z činností výzkumu a vývoje
- Kombinace předešlých možností

Nepřímou podporu výzkumu a vývoje zajišťují nástroje (uvedené níže), které se uplatňují v řadě forem. Avšak nepřímá podpora výzkumu a vývoje je především spojována s jejich podporou v oblasti daní a tento nástroj se světě využívá jednoznačně nejvíce. [41] Daňovou podporu dělíme na pět typů daňových pobídek: [42]

- **Zrychlené systémy odpisování investic**, které jsou využívány pro vývojové a výzkumné činnosti.
- **Možnost využití odpočtu více než 100% kompetentních výdajů**, vynaložených na výzkum a vývoj ze zdanitelných příjmů.
- **Úlevy v oblasti mzdových a sociálních daní** pro zaměstnance působící ve výzkumu a vývoji.
- **Daňové pobídky, které firmám umožňují odepsat určitý podíl nákladů na výzkum a vývoj** z daňových závazků podniku.
- **Patent box**. Je to nový typ podpory na výzkum a vývoj. Je to patentová přihláška, která garantuje nižší zdanění zisku z patentů, které drží daná země.

Ve vyspělých ekonomikách, čímž Evropa je, jsou daňové úlevy orientované na podporu výzkumu a vývoje uplatňovány zejména v uvedených formách, které jsou níže podrobněji popsány.

Tax credit

Tax credit, známý též jako daňový dobropis nebo sleva na dani, je od splatné daně procentuálně stanovená odčitatelná částka, která se vztahuje k podnikům, které provádějí činnosti výzkumu a vývoje. Je stanovena procentuální sazbou z celkových výdajů na výzkum a vývoj ve fiskálním roce nebo procentuální sazbou z rozdílu přírůstku výdajů na výzkum a vývoj v daném fiskálním roce oproti stanovenému minulému časovému období. Tax credit se týká buď veškerých výdajů na výzkum a vývoj nebo části těchto výdajů. Tax credit využívají především velké podniky. [67]

Odpočty od základu daně

Jde o ponížení vypočteného daňového zisku podniků, a tím pádem i daňového základu o dané procento výdajů na výzkum a vývoj. Příkladem odpočtu od základu daně jsou například dary podniků poskytnuté na financování výzkumu a vývoje. Daňové úlevy,

kteře jsou nejčastější, jsou v podobě opakovaného odpočtu uznatelných nákladů na výzkum a vývoj z vypočteného základu daně. Tím se myslí, že podnikatelské subjekty mohou tímto způsobem odečítat daňově uznatelné náklady na výzkum a vývoj více než 100 %. [56]

Jiné formy těchto daňových pobídek jsou zaměřené na:

- podporu zájmu podnikatelské sféry o zaměstnávání lidí ve výzkumu a vývoji
- podporu zavádění a využívání high-tech v podnikatelské sféře
- podporu výzkumné spolupráce subjektů veřejného a soukromého sektoru
- podporu patentových aktivit a prodeje duševního vlastnictví [56]

Daňové úlevy pro malé a střední podniky

MSP mají v řadě zemí výhodu oproti velkým podnikům v rozsahu uplatněných daňových pobídek a úlev na VaV. Start-upy založené s orientací na high-tech, jsou v některých zemích na určitou dobu osvobozeny od daně nebo jsou jim umožněna různá daňová zvýhodnění. [56]

Snížení odvodů sociálního pojištění zaměstnavatele za výzkumné a vývojové pracovníky

Většinou se sdružují s daňovými zvýhodněními v oblasti mzdových nákladů a daňovými úlevami pro MSP. Tím, že se snižují zaměstnavatelům náklady na výzkumné a vývojové pracovníky, např. nižší platby odvodů sociálního pojištění, řadí se k nástrojům nepřímé podpory, které podporují zájem podnikatelů o zaměstnání těchto pracovníků. Platy takovýchto pracovníků lze odstranit z vyměřovacího základu nebo je do něj započítat jen částečně. Pro daný rok je stanovena výše slevy podobně jako u odvodů daně ze mzdy. [56]

Další formy nepřímé podpory

Dále se jedná o tyto nástroje: [41]

- **Opatření v oblasti odpisové politiky**

Tato forma podpory úzce souvisí s problematikou daňových pobídek. Běžně se užívá urychleného odpisování investičního majetku pořízeného za účely

výzkumu a vývoje. Jde o možnost odepsat už v prvním roce z pořízeného investičního majetku celých 100 % hodnoty nebo procentuálně vysokou částku. To znamená, že probíhá odpisování rychleji, než je uvedeno v příslušné odpisové skupině. Za pomoci urychleného odepisování je možnost k rychlejšímu vytvoření potřebných interních finančních zdrojů k potřebnému pořízení nových vědeckých zařízení a přístrojů.

- **Celní politika na podporu výzkumu a vývoje**

Většinou se jedná o osvobození od cla při importu vědeckých zařízení a přístrojů. Osvobození je v národních výzkumných politikách většinou zaměřeno na veřejné výzkumné instituce. V rámci EU není tato problematika v kompetenci státu.

- **Zvýhodněný pronájem státní či regionální infrastruktury k výzkumným a vývojovým aktivitám**

Infrastrukturou je v tomto případě myšleno technologické zařízení, laboratoře, zkušebny apod. Zvýhodněný pronájem znamená pro firmu nebo ústav nižší náklady, díky kterým mohou například financovat zajištění jiných nutných technologických zařízení. Řešení je výhodné obzvláště u případů, kdy se jedná o jednorázové potřeby zařízení pro daný výzkum a vývoj. Avšak musíme vzít v úvahu, že tento druh nástroje na podporu výzkumu a vývoje vyžaduje velké investice státu do vybudování technologické infrastruktury určené k těmto účelům.

3.2 Komerční zdroje financování VaV

Nejvíce finančních prostředků je zapotřebí na začátku podnikání nebo při významném rozsahu inovací. V případě, že nejsou vhodné národní programy a zdroje z Evropské unie, je třeba financování z komerčních zdrojů. Zdroje můžeme dělit dle původu, ale také dle životní fáze podniku, kdy se zdroje využívají. [46]

Dělení finančních zdrojů podle původu:

Financování bankovními úvěry – úvěr, kontokorent, leasing

Financování alternativními zdroji – venture kapitál, business Angeles, private equity

Dělení finančních zdrojů podle životní fáze podniku:

Obr. 3 Dělení finančních zdrojů podle životní fáze podniku [46]

FFF – family, friends, fools

FFF financování je pro většinu začínajících podnikatelů a start-upů první zdroj financování v okamžiku, kdy je podnikatelský záměr v začátcích. V počátcích, kdy firma vzniká, není většinou jiná možnost, kromě svých úspor, jak získat peníze na rozvoj firmy než od přátel, rodiny či bláznů, kteří věří projektu stejně jako zakladatelé. Ve svých počátcích tohoto financování využili celosvětově známé firmy, jako například Microsoft či Google. FFF jsou nejbližším zdrojem, ale neprofesionálním investorem. Většinou nerozumí podnikání a neposkytují své služby v době, kdy je jich nejvíce potřeba.

Přátelé a příbuzní ve většině případů poskytují krátkodobé finanční zdroje na rozjezd firmy formou půjčky, kde v případě úspěchu podporují firmu dalšími financemi. V menším množství případů dochází, že jsou finanční prostředky vyměněny za podíl ve firmě.

Výhoda financování FFF pro poskytovatele dalších jiných zdrojů spočívá v tom, že to považují jako důležitý důkaz důvěryhodnosti a schopnosti přesvědčit své blízké. Jelikož známí mají zpravidla důležité informace, tudíž ví, jak je podnikatel spolehlivý, pracovitý a čeho je schopen dosáhnout. Tyto informace je velmi těžké či nemožné získat, proto jsou i neznámí investoři či banky k začínajícím podnikatelům nedůvěřiví.

Hlavní nevýhodou tohoto financování je možnost neúspěchu, které mohou udělat nepořádek v osobním životě. Další nevýhodou je, že známí obvykle nejsou schopni poskytnou nefinanční přínosy. [47][48]

Business angel

V okamžiku, kdy je firma „rozjetá“, a nestačí vlastní zdroje a zdroje od příbuzných, tak je nutné hledat další zdroje pro rozvoj. Jako vhodný finanční zdroj v této fázi je business angel, česky podnikatelský/investiční anděl. Podnikatelský anděl je movitá fyzická osoba, která investuje kapitál do podniků nebo projektů s výrazným růstovým potenciálem s cílem zhodnocení vložených prostředků. Řadí se do skupiny investorů, kteří vstupují do rané fáze podnikání a pomáhají s prvními kroky.

Investice patří do skupiny investic, kdy kromě finančních prostředků přináší business angel do firmy i know-how v podobě odborných znalostí, popřípadě kontaktů na strategické partnery. Investor v tomto případě nehledá pouze nejvyšší výnos s jistou mírou rizika, ale investují především do oblasti, ve které se může aktivně angažovat.

Jedná se o velmi rizikovou investici, kterou si investoři ošetřují tím, že investují do více projektů menšími objemy peněz. Investiční vstup je omezen na předem stanovené období, na jehož konci investor odprodává svůj podíl a očekává se, že v těchto případech bude návratnost vysoká.

Nevýhodou pro společnosti, které shánějí finance v rané fázi podnikání je, že formální seznamy investičních andělů obvykle nejsou k dispozici. Podnikatelští andělé se sdružují do sítí a poté investují společně. Sítě jsou vytvářeny s úmyslem efektivního přístupu k informacím a účelnějším investováním kapitálu. [47][49][50]

Rizikový kapitál

Pro financování inovativních produktů je nejvhodnější právě rizikový kapitál, známý také jako venture kapitál. Jedná se o soukromý kapitál sloužící k založení, rozvoji nebo odkupu společností s rychlým růstovým potenciálem. Z anglického private equity, což znamená středně až dlouhodobé financování poskytované výměnou za získání podílu na základním kapitálu podniku, s jehož akciemi se neobchoduje na burze. Investuje se zejména do firem, které mají schopnosti pro tvorbu hodnoty a růstu tržního podílu, a jejichž záměrem je nabízet a vyrábět vysoce inovativní proces, produkt nebo technologii. Používá se zejména v oblasti technologických inovací a patentů a v oblasti informačních technologií.

V Evropě je běžné, že se setkáváme s pojmem „private equity“, který se považuje za investici do již zavedených firem v pozdější fázi jejich vývoje. Tyto investice můžeme označovat jako odkupy. Pojmem „venture capital“ chápeme investice, které jsou prováděny v ranější fázi vývoje společnosti. V tomto případě se jedná o společnosti, které potřebují expandovat. Český výraz rozvojový kapitál se používá pro investice do firem s delší historií.

Rizikový kapitál lze pojmut jako název celé množiny investování kapitálového vstupu. Pod tímto názvem se skrývají investice do začínajících firem - start-up, do předstartovních fází – seed capital , ale i do firem s historií - buyouts. [51][52]

Mezaninové financování

Mezaninové financování, nazývané též kvazi-vlastní kapitál, je druh financování spočívající v použití kombinace vlastního kapitálu a hybridního dluhu. Tento druh financování je využíván hlavně v případech, kdy financování klasickým úvěrem není z důvodu velkého rizika dostupné. Mezaninové financování je poskytováno většinou ve

formě podřízeného dluhu, což je dluh se zástavním právem na obchodní podíl nebo na akcie.

Rizikovost tohoto financování se pohybuje mezi financováním bankovním úvěrem a rizikovým kapitálem. Jestliže dojde z nějakého důvodu k neúspěchu projektu, který byl financován, požadavky investorů, kteří do projektu vložili svůj kapitál, mohou být uspokojeny. K satisfakci nároků investorů dochází až po vyrovnání bankovních úroků, ale investoři mají přednost před plněním nároků akcionářů.

Kapitál, který investoři v tomto případě poskytují, se pohybuje ve vysokých částkách. Zpravidla jsou to řády desítek miliónů korun a více. Tohoto typu financování využívají nejvíce velké a střední podniky, menší se k těmto prostředkům financování dostávají zatím ve vzácných případech.

Předností tohoto financování je fakt, že produkt se přizpůsobí klientovým požadavkům. Je to stabilní finanční nástroj, při jehož užití podnikatel neztrácí kontrolu nad svou společností. Jinou výhodou je fakt, že je možné získat tento druh financování i v době, kdy pro společnost není dosažitelný běžný bankovní úvěr. Ve srovnání s bankovními úvěry je tento druh financování méně omezující a ve většině případů se jistina dluhu splácí až na konci splatnosti úvěru jednorázově. [56][57]

Banka

V situaci, kdy se firma nachází ve stabilní fázi, tak patří k vhodným kandidátům pro získání bankovního financování a to ve formě zvýhodněných úvěrů pro výzkum a vývoj. Podpora se ale také zaměřuje na MSP, a to obzvláště nově zakládané high-tech firmy.

Tato forma financování se zakládá obvykle na nízké úrokové sazbě s dlouhodobou splatností úvěru s možným odkladem splátek jistiny. Zvýhodněný úvěr představuje pro firmy výhodný cizí zdroj financování, který se chová téměř stejně, jako její vlastní kapitál. Zkušenosti ukazují, že shoda státu a bank u této formy podpory se dostavuje až na úrovni inovačních projektů, u nichž míra rizika není tak vysoká. S formou bezúročných půjček ze strany státu poskytovaných soukromým firmám se pak někdy setkáváme při financování účelových projektů národních (státních) programů výzkumu a vývoje. [46]

IPO,akvizice

IPO, Initial Public Offering, je v českém jazyce první veřejná nabídka akcií. Je to proces, kdy společnost vstupuje poprvé na burzu a poskytuje možnost nákupu svých akcií široké veřejnosti. V tomto procesu je možné získat cizí kapitál bez placení úroků bance, a tím pádem vyšší volnosti v nakládání se svěřenými penězi. Tímto způsobem je i možné dosáhnout vyššího zájmu médií, tudíž zviditelnění firmy, s rostoucí publicitou firma získá větší prestiž.

Ve většině případů je tento druh financování určen pro firmy s úspěšnou historií, které mají plán velkého růstu. Vstup na burzu je náročný a nákladný proces. Firmy využívají služeb upisovatelů, což jsou většinou banky, které připravují a vedou celou emisi a jsou zodpovědné za její úspěšné dokončení. Firma je povinna po dobu transakce s upisovatelem komunikovat a spolupracovat, a to obzvláště v poskytování důležitých interních informací. [46]

4 Faktory ovlivňující míru využívání daňových odpočtů na výzkum a vývoj

Jako jednou z překážek v uplatňování odpočtu na VaV, je fakt, že podnik, který nedosahuje kladného zisku, jej nemůže uplatnit. Proto na tuto formu podpory většinou nemají šanci dosáhnout společnosti, které jsou v začátcích a rozvíjejí se. Odpočet lze odložit až o tři zdaňovací období od vzniku nároku uplatnění, což sice výrazně snižuje riziko, že se odpočet vůbec neuskuteční, avšak v případě rozvíjející se firmy, která potřebuje finance co nejdříve, se toto se může jevit jako problém, kvůli kterému se ani nepokusí odpočet uskutečnit a raději se pokusí jít cestou přímé podpory, která je mnohem více administrativně náročná a není zde záruka kladného výsledku.

Aby byl daňový odpočet efektivní, neměl by obnášet vysoké administrativní náklady ani ze strany státu, především na kontroly, ani ze strany poplatníka, kterými jsou například náklady na administrativu a poradenství týkající se odpočtu na podporu VaV.

Nemalým problémem v oblasti odpočtů je nejednoznačnost nebo absence definic výzkumu a vývoje, na které zákon pouze odkazuje na pokyny a příručky. Tím pádem neexistuje jistota, že si poplatník podle příruček vyloží informace stejně jako státní úředník, který by je mohl následně kontrolovat. Toto se jeví jako jeden z největších nedostatků.

Dalším z faktorů, který ovlivňuje výzkum a vývoj, je spolupráce se třetími stranami. Spolupráce totiž přispívá k vyšší výkonnosti v tom smyslu, že znalosti získané výzkumnými aktivitami ve veřejném sektoru jsou využity i v sektoru soukromém.

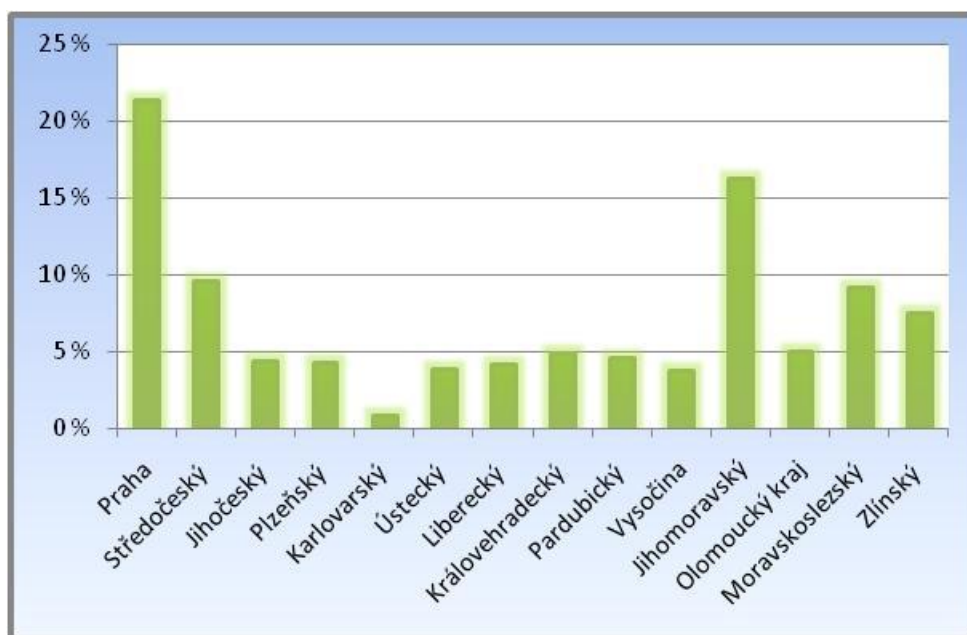
V rámci zpracování této kapitoly diplomové práce byly rozeslány dotazníky podnikům, klientům poradenské společnosti, zabývající se daňovým odpočtem v oblasti výzkumu a vývoje a dotacemi, za účelem zjištění faktorů, které ovlivňují míru využívání daňových odpočtů. Dotazník byl rozeslán více než 500 podnikům, přičemž celkem odpovědělo 121.

Vzhledem k tomu, že respondenti jsou klienty pouze jedné poradenské společnosti a počet získaných dotazníků je 121, závěry tohoto šetření nelze zobecňovat, avšak i tak jsou odpovědi cenným zdrojem informací.

4.1 Výsledky dotazníkového šetření

Na úvod se dotazník zabýval základními informacemi o podniku, v jakém kraji se nachází a kolik má zaměstnanců. Nejvíce společností se nachází v tomto průzkumu v Praze a Jihomoravském kraji. Sídlo působení poradenské společnosti se nachází v Praze, což je určitě jeden z faktorů, který ovlivňuje tuto skutečnost. V Praze a také v Jihomoravském kraji, konkrétně v Brně, se nachází nejvíce veřejných institucí, které se zabývají výzkumem.

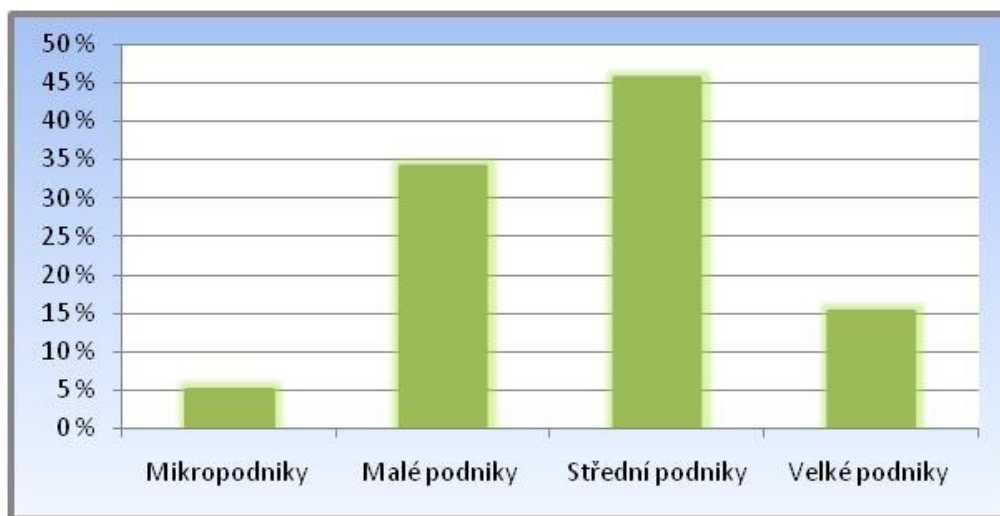
Graf 8 Demografické rozložení respondentů

Z celkového počtu 121 respondentů bylo nejmenší zastoupení 5% mikropodniky a největší 46% středními podniky. Nízký počet mikropodniků je pravděpodobně zapříčiněn ne tím, že by v tak malé míře uplatňovali odpočty na výzkum a vývoj, ale protože služby poradenských firem jsou finančně náročné a mikropodniky si je tudíž

nemohou dovolit zafinancovat. Naopak v dotazníkovém šetření je největší zastoupení středních podniků, které finance na poradenské služby mají. Velké podniky v případě, že mají vysoké náklady na výzkum a vývoj, často mají interní zaměstnance zabývající se odpočty.

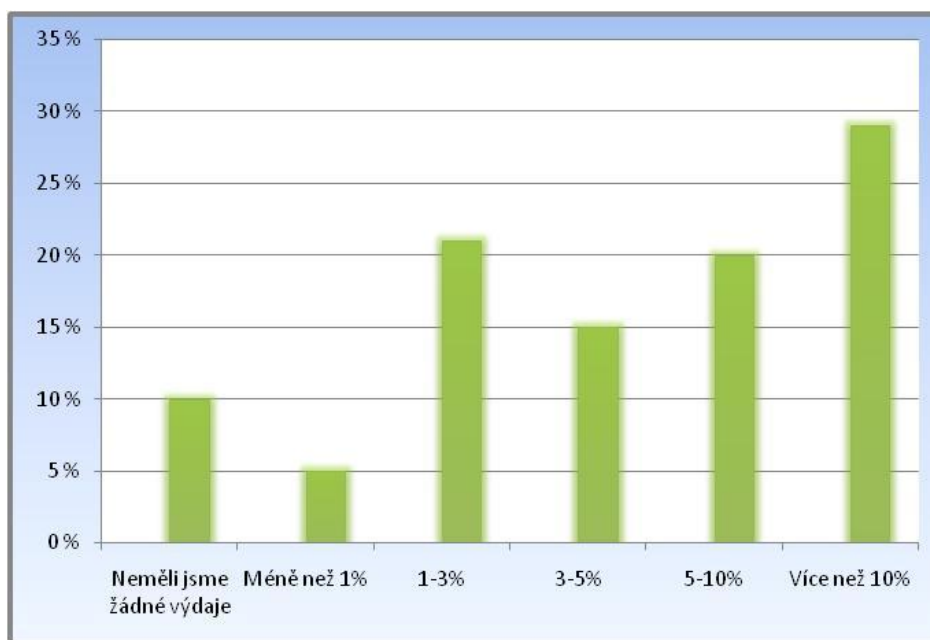
Graf 9 Velikostní složení respondentů

První část dotazníkového šetření se zabývala výzkumem a vývojem v dotázaných podnicích obecně, ne jen se zaměřením na daňové odpočty v jejich rámci.

Skoro 29% dotázaných, tedy téměř třetina, uvedla, že v roce 2018 vynaložila více než 10% z obrátu na výzkumné a vývojové činnosti. Překvapujících je 10% respondentů, kteří na výzkum a vývoj nevynežili prostředky žádné, což je způsobené pravděpodobně tím, že výzkum a vývoj neprováděli vůbec, případně na jeho realizaci neměli finanční prostředky.

Graf 10 Výše obrátu vynaloženého na výzkum a vývoj

Další otázka byla zaměřena na vnější faktory, které by v budoucnu mohly rozhodovat o zvýšení nákladů do výzkumu a vývoje. Konkrétně se jednalo o tyto faktory:

A-Stabilita regulátorního prostředí

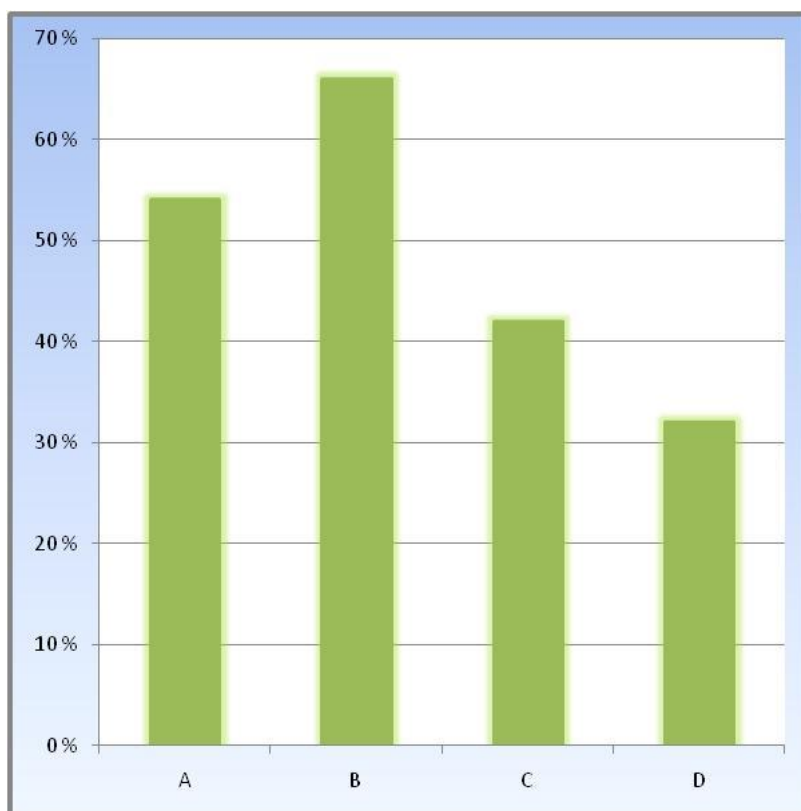
B-Dostupnost kvalifikovaných a zkušených pracovníků

C-Dostupnost spolupráce s výzkumnými instituty/univerzitami

D-Nižší náklady na pracovníky v oblasti výzkumu a vývoje

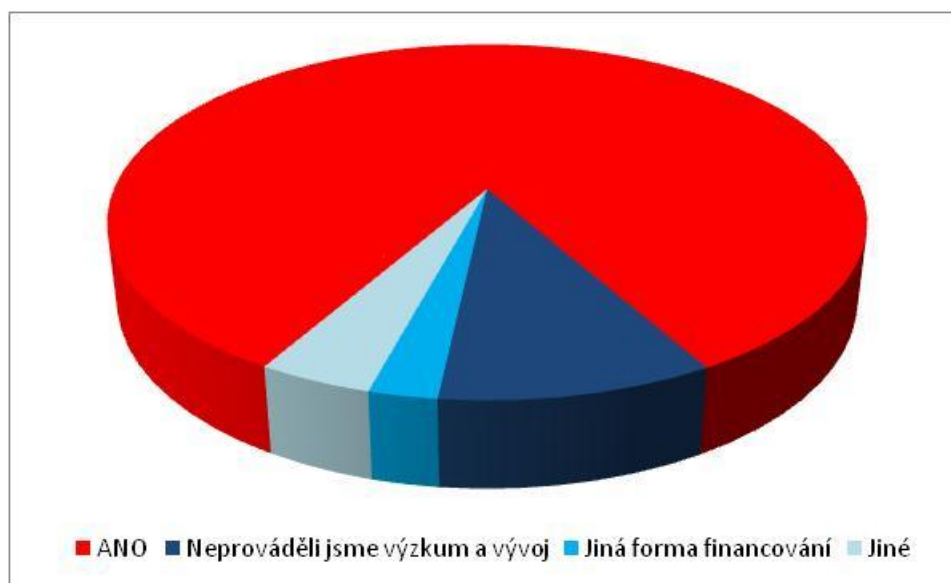
Průzkum potvrdil, že společnosti jsou nejvíce ovlivněné dostupností kvalifikovaných a zkušených pracovníků. Nedostatek těchto pracovníků potvrzuje konjunkturu hospodářského cyklu, ale může poukazovat i na fakt, že Česká republika nepatří mezi inovátorské země a tak často tito zaměstnanci odcházejí za lepšími podmínkami do zahraničí. Dalším z vnějších faktorů, který měl druhou největší váhu, byla stabilita regulátorního prostředí, což je v České republice dlouhodobý problém.

Graf 11 Míra ovlivňování vnějších faktorů

Další část dotazníku se věnovala samotnému odpočtu na výzkum a vývoj, kde bylo zjišťováno, jestli společnosti v roce 2018 uplatnili daňový odpočet na výzkum a vývoj či nikoli a z jakých důvodů. 82% dotázaných odpočet uskutečnilo. Ze zbylých 18% podniků, které odpočet nevyužili, bylo 63% z důvodu, že výzkum a vývoj neprováděli. Dalšími důvody, proč nebyl odpočet uskutečněn byly buď, že podniky výzkum a vývoj financovali jinými prostředky nebo naopak prostředky na výzkum a vývoj neměli vůbec. Jeden z dotazujících dokonce uvedl, že by se mu odpočet uskutečnit nevyplatilo po vyplacení odměny poradenské společnosti, z důvodu velmi nízkých nákladů.

Graf 12 Využití odpočtu na výzkum a vývoj

Další otázka se zabývala tím, kde firmy spatřují největší problém v aktuálním systému daňové podpory na výzkum a vývoj, což bylo jedním z důležitých cílů průzkumu. Z výsledku je zřejmé, že více než polovina, konkrétně 56% dotázaných společností, spatřuje největší problém v nejistém posuzování daňových odpočtů finančními úřady. Pouhých 11% dotázaných spatřuje největší problém v identifikaci činností, které splňují podmínku výzkumu a vývoje. Hlavním problémem systému podpory je z pohledu respondentů jednoznačně nejistota ve výkladu pravidel, jak ve fázi přípravy, tak ve fázi kontroly podpořených projektů. Podniky vnímají negativně rostoucí tendenci kontrol a velké množství případů zpochybení daňových odpočtů při kontrolách.

A- Nejistota u posuzování daňových odpočtů finančními orgány

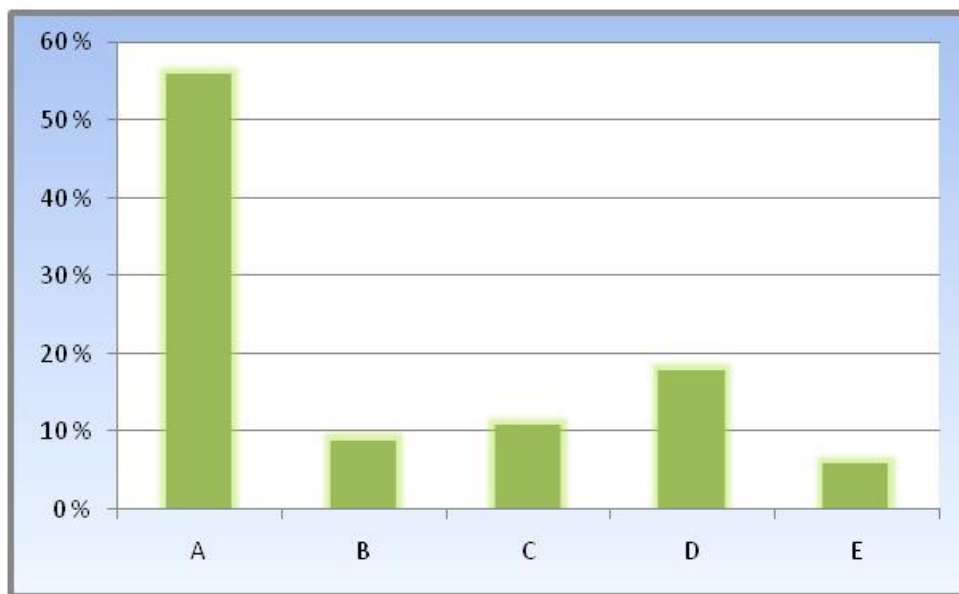
B-Vedení oddělené evidence nákladů

C-Identifikace činností, které splňují podmínky výzkumu a vývoje pro uplatnění daňového odpočtu

D-Nejasné instrukce pro způsobilosti nákladů a způsobu jejich kalkulace

E-Jiné

Graf 13 Stěžejní problémy v systému

Další otázka v průzkumu se byla zaměřena na problémy při uplatňování odpočtu. 72% dotázaných uvedlo administrativní náročnost, což popírá smysl samotné nepřímé veřejné podpory. To je i důvod, proč se společnosti obracejí více na pomoc poradenských společností. Na druhém místě s 52% je komunikace s finančním úřadem.

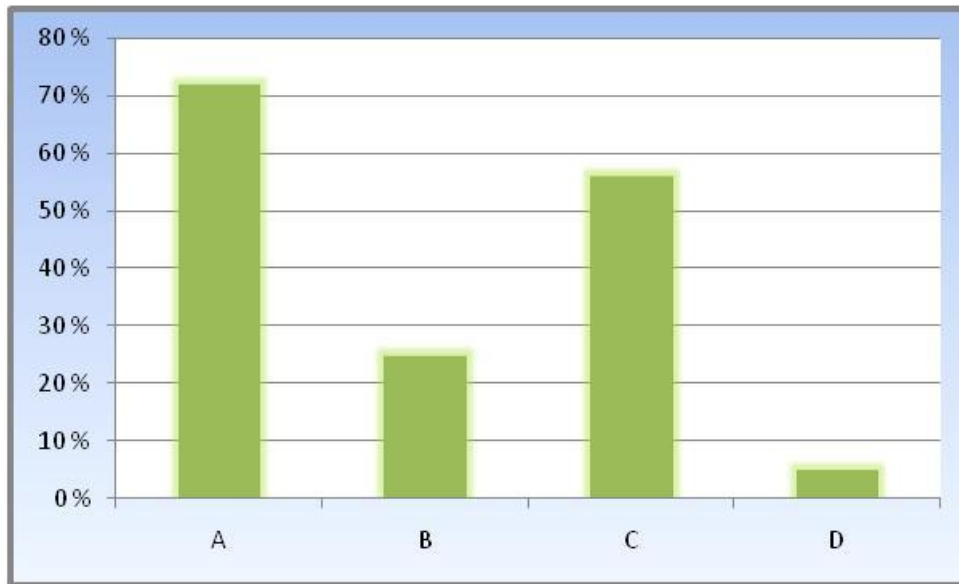
A-Administrativní náročnost

B-Nejednoznačná definice činností VaV, na které lze úlevu na dani žádat

C-Komunikace s finančním úřadem

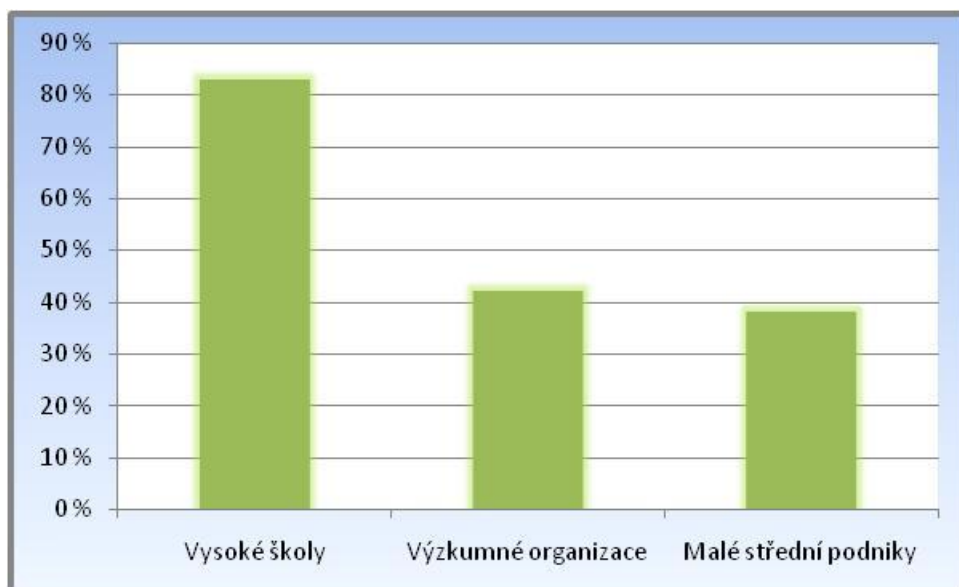
D-Jiné

Graf 14 Stěžejní problémy při uplatňování odpočtu

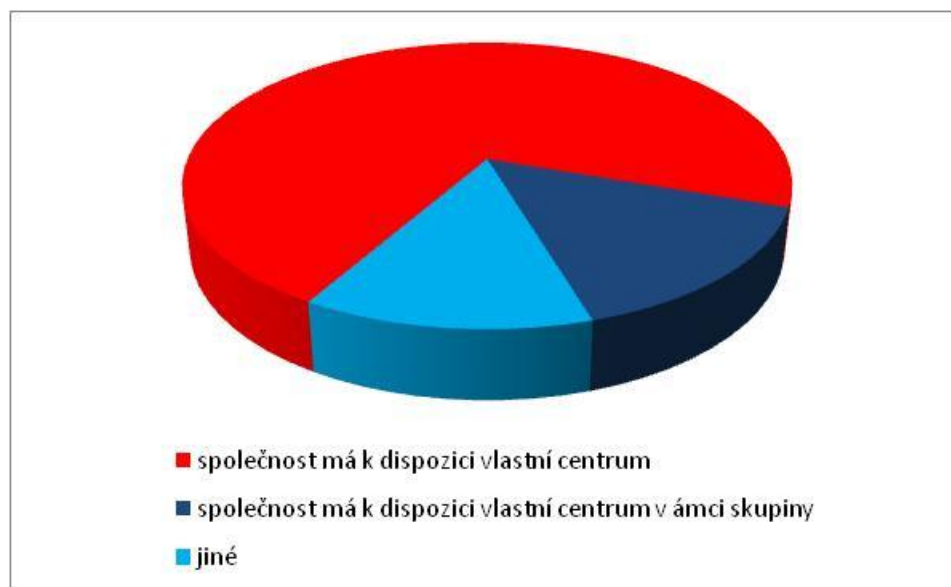
Další část šetření byla věnována spolupráci se třetími stranami při realizaci výzkumu a vývoje. 78% dotazovaných spolupracuje s akademickou sférou či specializovanými subjekty. Spolupráce je zajímavá pro obě strany a obě z ní mohou těžit. Podniky tímto způsobem získávají kvalifikované odborníky pro řešení svých projektů a školy nebo výzkumné organizace se mohou zapojit do řešení zajímavých projektů a získat finanční prostředky navíc. 83% dotázaných společností spolupracuje s vysokými školami, 42% s výzkumnými institucemi a 38% s malými nebo středními podniky.

Graf 15 Spolupráce se třetími stranami na realizaci VaV

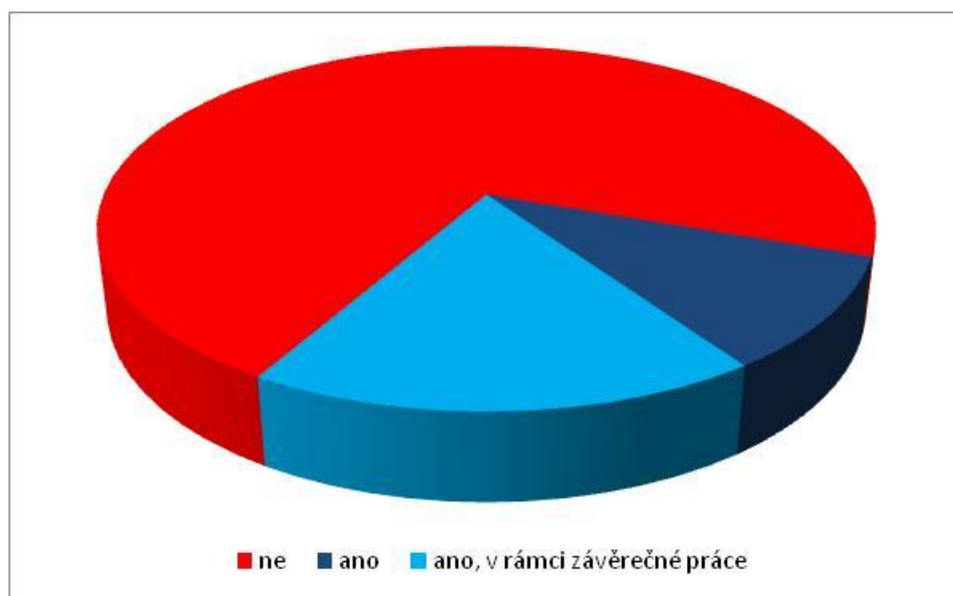
22% společností uvedlo, že nespolupracuje s třetími stranami, v 72% z důvodu, že společnost vlastní centrum pro výzkum a vývoj a v 15% z důvodu vlastního centra v rámci skupiny.

Graf 16 Nespolupráce s třetími stranami

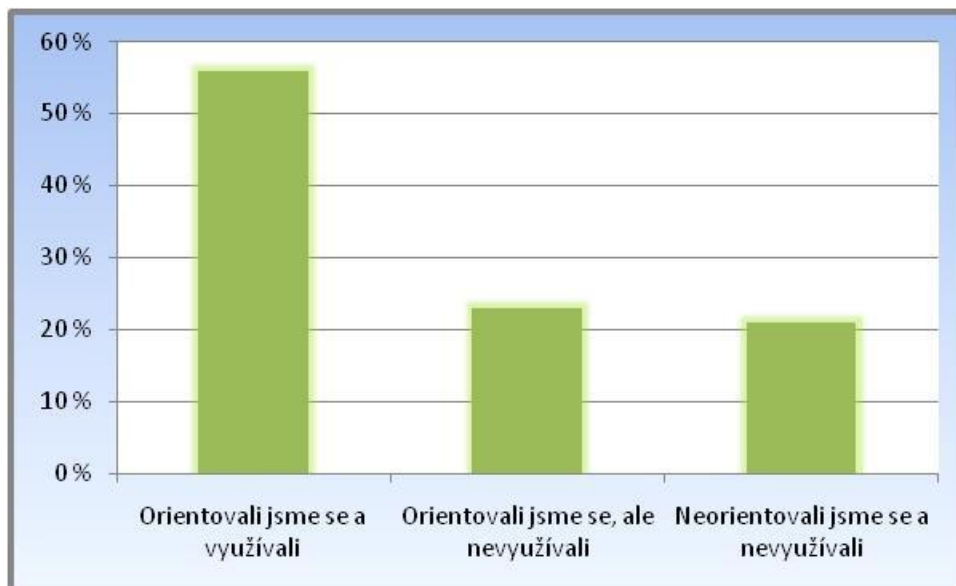
V další otázce bylo zkoumáno, zda v případě, že firma nespolupracuje s veřejným sektorem, jestli na tyto činnosti zaměstnává studenty nebo si je realizuje zcela sama. Z grafu je zřejmé, že výrazně méně jak polovina dotázaných se studenty spolupracuje a většinou na závěrečných pracích. Což se jeví jako další problém do budoucna, jelikož studenti nemají možnost získat ve výzkumu firem praxi.

Graf 17 Spolupráce se studenty

Další část dotazníku je zaměřena na spolupráci s poradenskými společnostmi. V první otázce průzkum zkoumá, zda společnosti před zahájením spolupráce uplatňovali odpočet na podporu výzkumu a vývoje a zda o něm měly povědomí. 56% dotazovaných uvedlo, že se v dané oblasti orientovalo a daňový odpočet využívalo, 21 % společností se v této oblasti neorientovalo a nevyužívalo je. U společnostech, které daňový odpočet znaly, ale nevyužívaly jej, to bylo často z důvodu, že si nebyly jisté, jestli jejich činnosti můžou zařadit do výzkumných a vývojových.

Graf 18 Uplatňování odpočtu, před zahájením spolupráce s poradenskou společností

Společnosti uvedly, že hlavní důvod zahájení spolupráce s poradenskou společností v oblasti daňového odpočtu byla u 90% společností garance správně odvedeného odpočtu, kterou firma zaručuje. Další nezanedbatelnou položkou důležitou pro 80% společností je zpracování projektové dokumentace. Tyto dva hlavní důvody potvrzují administrativní náročnost a nejistoty při uznávání odpočtů a obhajování před finančními kontrolami.

A- Garance správně odvedeného odpočtu

B- Zahájení výzkumných a vývojových činností

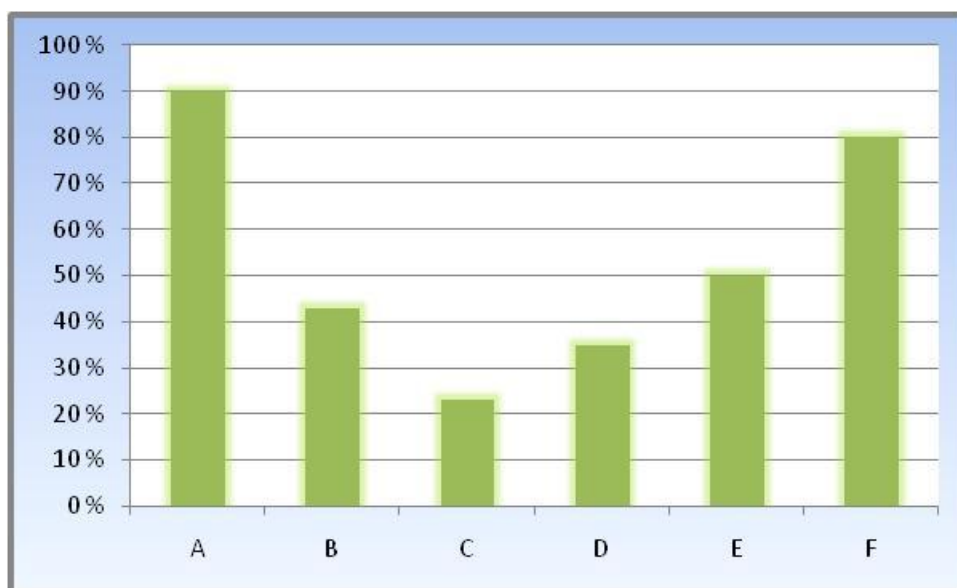
C- Stanovení systematického přístupu k řízení VaV

D- Kontrola, zda se jedná o výzkum a vývoj

E- Kalkulace uplatnitelných nákladů

F- Zpracování projektové dokumentace

Graf 19 Důvody zahájení spolupráce s poradenskými společnostmi

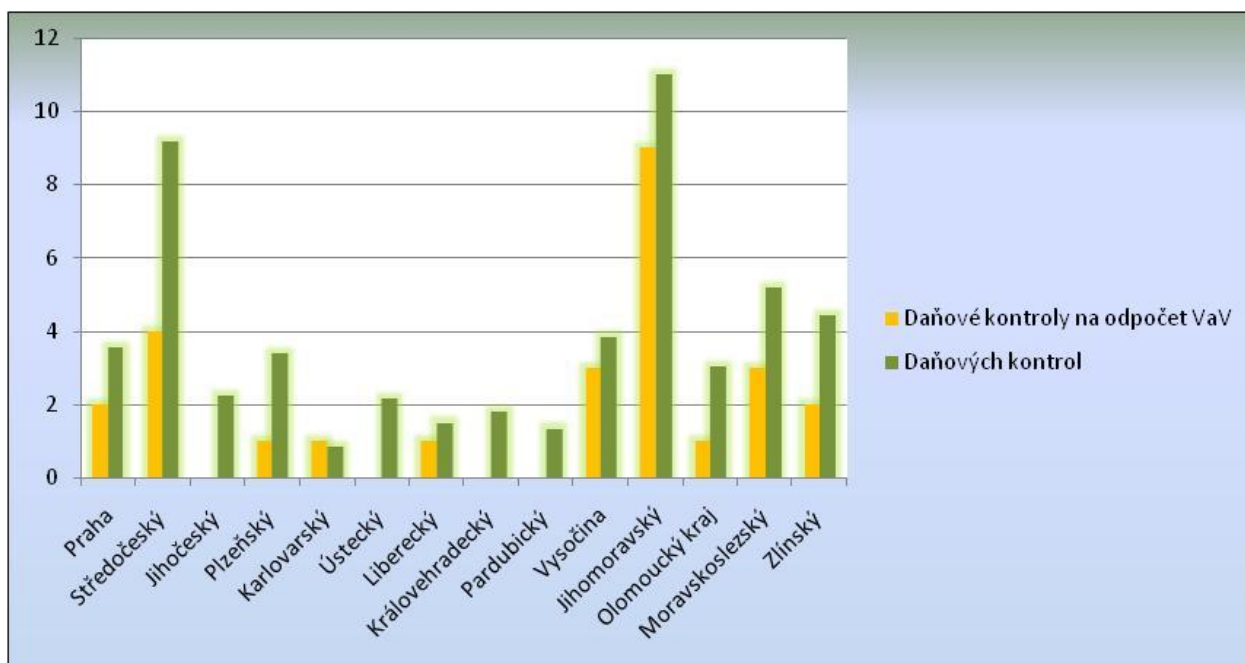

Další část dotazníkového šetření je zaměřena na daňové kontroly, obzvláště na kontroly odpočtu na VaV.

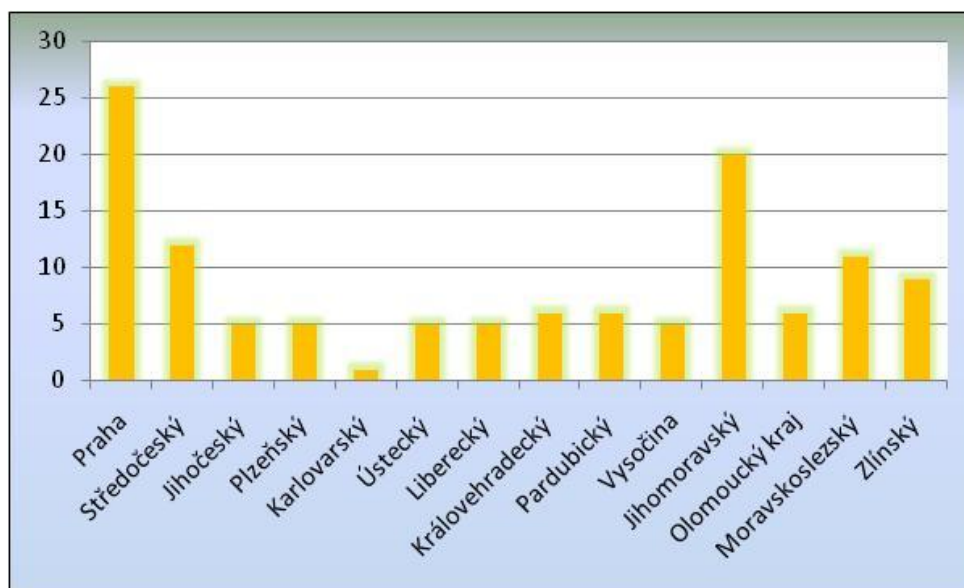
Následující grafy zobrazují odpočet na VaV dle krajů. Jak můžeme vidět, nejvíce případů bylo v rámci odpočtu uplatněno v Praze. Jihomoravský kraj je na 2. místě, vzniká zde tedy nepoměr mezi kontrolami a počtem subjektů v rámci odpočtu. Praha, která má nejvíce subjektů, které provádějí daňové odpočty na výzkum a vývoj, je v počtu kontrol až na pomyslném 5. místě.

Z níže uvedených grafů tedy zcela nevyplývá, dle jakého vzorce finanční správa vybírá kontrolované subjekty, protože v krajích, kde je nejvíce podniků uplatňující odpočet na výzkum a vývoj, není největší počet kontrol.

Graf 20 Daňové kontroly na VaV

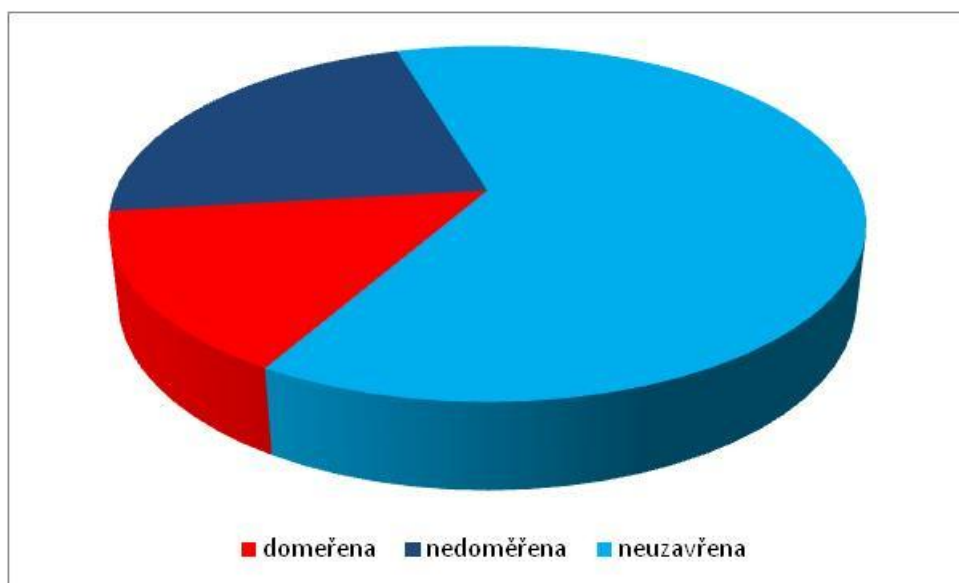

Graf 21 Podniky dle krajů, které prováděli odpočet na VaV

Dále byly společnosti, které podléhaly nebo podléhají finanční kontrole na daňový odpočet výzkumu a vývoje, tázány, jestli byla doměřena částka v rámci této kontroly a jestli se problémy týkaly spíše administrativní nebo věcné stránky projektu. Ve většině případů je zatím kontrola neuzavřena, což je také důkaz toho, jak časově náročná tato kontrola je. Z 27 kontrol jich je 17 neuzavřených, 6 dopadlo bez doměření a ve 4 případech, kdy se doměřovala částka, tak to bylo vždy na základě administrativních nedostatků.

Graf 22 Výsledky daňových kontrol

Poslední část dotazníku se zaměřila na novelu zákona o daních z příjmů, která upravovala daňový odpočet na výzkum a vývoj a vyšla v účinnost 1.4.2019. Všichni dotázaní respondenti o novele mají informace, díky daňovým poradcům, kteří rozesílali podrobné informace všem svým klientům. Respondenti byli tázáni, do jaké míry si myslí, že tato novela ovlivní odpočet na výzkum a vývoj. Nikdo z dotázaných neodpověděl že vůbec, 83% odpovědělo, že částečně. Ve většině se shodli, že to ovlivní zpochybňování počátku projektu v judikatuře. Přesto uvedli, že administrativní zátěž to neovlivnilo.

5 Vznik sporů v rámci daňových odpočtů a jejich řešení

5.1 Daňové kontroly na VaV

Daňové kontroly na odpočet na VaV zaměstnávají administrativní pracovníky a management společností, ale také konstruktéry a osoby přímo zainteresované na VaV. Než následným daňovým kontrolám, měla by finanční správa tomuto odpočtu věnovat více času preventivními opatřeními.

Odpočet by poplatníky neměl zbytečně zatěžovat, avšak kontroly jsou náročné, i co se týče času. V níže uvedených rozsudcích je i případ, že se daňová kontrola na odpočet na VaV protáhla až na 10 let. Z důvodu administrativní náročnosti se někteří poplatníci od odpočtu rozhodli ustoupit. Jsou dokonce i poplatníci, kteří tvrdí, že dosáhnout úspěchu při získání evropské dotace je méně náročné, což přímo oponuje smyslu nepřímé podpory.

Finanční správa odporuje tvrzením daňových poradců a poplatníků daně, že se počet kontrol na odpočet daně zvýšil. Avšak údaje o počtu daňových kontrol na VaV nejsou veřejné.

5.2 Konkrétní soudní spory v rámci odpočtu na VaV

V následující kapitole jsou popsány významné judikáty ve věci odpočtu na VaV. Z judikatury je vidět, že se finanční správa zaměřila více na formální náležitosti projektů, poté co NSS určil, že finanční správa nemá dostatečné technické znalosti a kvalifikaci pro posouzení prvku technické nejistoty a novosti. Pro zhodnocení technické stránky musí zajistit nezávislého znalce.

5.2.1 Fortell s.r.o.

Strojírenská společnost Fortell s.r.o. se zabývá velkosériovou výrobou vstřikovaných plastových a lisovaných kovových dílů, ale také konstrukcí a výrobou vstřikovacích forem na plast.[58]

Rozsudek č.10 Afs 24/2014 – 119

V rámci rozsudku se řešilo období 2008 a 2009. Společnost uplatňovala odpočet na VaV na výrobu forem dle specifikace zákazníků, z nichž poté zákazníci vyráběli finální výrobky.

Správce daně a KS konstatovali, že činnosti prováděné na projektech neobsahují ocenitelný prvek novosti, jelikož společnost pouze upravovala výrobní proces pomocí stávajících a známých technologií, aby vyrobila výslednou formu či nástroj pro zákazníka. Výsledkem projektu byla podle správce daně a KS pouze výroba formy či nástroje podle zadání zákazníka, tudíž se nejedná o výzkumnou a vývojovou činnost. Při výrobě společnost též vycházela z dřívějších postupů, cílem nebylo hledat nové struktury nebo jevy, či aplikovat technologické postupy novým způsobem. Společnost garantovala a také vyrobila 100% forem, podle čehož správce daně usoudil, že projekty neobsahují prvek technické nejistoty, což bylo v tomto rozhodnutí pro správce daně zásadní.

Společnost vyvracela argumenty rozsáhlými námitkami, které podložila velkým množstvím důkazů technického charakteru – výstupy simulačních analýz, výkresovou a projekční dokumentací, tabulky s popisem prvku novosti a technické nejistoty atp. Společnost namítala, že podstata projektů spočívala ve výzkumu a vývoji nových forem, doposud neuváděných výrobků na trh. Dále také namítala, že zda se jedná o výzkum a vývoj není správce daně schopen posoudit, jelikož v oboru strojírenství nedisponuje náležitými znalosti, tudíž je zapotřebí znalecký posudek.

NSS nerozhodl, zda se jedná o projekty VaV, ale uznal, že je nutnost zohlednit všechny námitky a vzhledem k technické náročnosti je nutné určit znalce, který bude schopen provést znalecké posouzení. NSS se též přiklonil k názoru společnosti, že i v případě použití známých technologií se přítomnost ocenitelného prvku novosti nevylučuje.

Z tohoto rozsudku vyplývá, že pokud daňový subjekt předkládá důkazy, které nelze zhodnotit bez potřebných technických znalostí, je nutností v rámci přezkoumání nároku na daňový odpočet zohlednit znalecký posudek. Přestože je to finančně a časově nákladný proces, nelze odpočet neumožnit pouze z důvodu neuznání technické stránky

projektu, jelikož cílem zavedením tohoto daňového odpočtu je podpoření výzkumu a vývoje.

Rozsudek č. 10 Afs 128/2016

Protože předešlý rozsudek je pro správce daně závazný, bylo nutností, aby správce daně pro posouzení činnosti společnosti Fortell stanovil znalce. Podle společnosti nebyl znalec zvolen správně, a proto došlo toto řízení znovu ke KS a následně i k NSS.

Po ustanovení znalce správcem daně podala společnost stížnost, kterou správce daně označil jako nepřijatelnou. Znalec totiž aktivně působil ve dvou konkurenčních obchodních společnostech, a jelikož pro vypracování znaleckého posudku musí firma poskytnout veškerá data, která se projektů týkají, tak by tím by společnost vyradila své know-how přímé konkurenci. Ze strany společnosti vznikly obavy o zneužití interních informací. Sporná otázka v tomto rozsudku je, zda takto zvolený znalec může být nezákonným zásahem.

Správce daně zmocnil znalce, aby posoudil, zda projekty společnosti vyjasňují technickou nejistotu, obsahují prvek novosti a další otázky související s výrobními postupy společnosti, což znamená, že společnost musí vyradit svá obchodní tajemství a know-how v plném rozsahu. Znalec, který je v konkurenčních společnostech na pozici obchodního ředitele a jednatele, tedy získá informace o zákaznících, službách a výrobcích, což ohrožuje konkurenceschopnost společnosti a její obchodní tajemství. Dále se také společnost obává i zaujatého posouzení, čili neobjektivnosti posudku.

NSS souhlasil s názorem společnosti, že prozrazení obchodního tajemství a výrobních postupů se může hodnotit jako zásah do práva svobodného podnikání. NSS v projednávané věci rozhodl, že přístup KSS nebyl správný, jelikož společnosti nabízel ochranu až v řízení proti rozhodnutí ve věci samé.

NSS vrátil celou věc znovu k řešení. Jelikož žaloba obsahovala vady, tak musí společnost svou žalobu upřesnit. Následně se KS musí vypořádat s podjatostí znalce.

Nutná je také zmínka, že u společnosti probíhají daňové kontroly za rok 2011, 2012 a 2013, kde je řízení pozastaveno z důvodu, že je přímo závislé na výsledcích předchozích žalob, které nebyly zatím rozhodnuty.

5.2.2 FILL-PACK s.r.o.

Společnost vyrábí speciální průmyslové obaly z polyetylenu zejména pro automobilový a elektronický průmysl. Nabízí například bublinkové fólie, víceoběhové speciální balení, kartonáž, vlnitou lepenku, polystyren.

Rozsudek č. 1 Afs 174/2016 – 38

V rámci tohoto sporu se řešilo, jestli je možné pod odpočet VaV zahrnout vývoj nového systému obalů, kde dle společnosti došlo k vytvoření nových obalových materiálů s novými vlastnostmi, jako jsou úspora místa při dopravě, opakovanost používání. KS i správce daně tvrdili, že jde pouze o inovaci tedy zdokonalení dosavadního výrobku, která vznikla pouze změnou obalového materiálu a nelze tedy na tento projekt použít odpočet na výzkum a vývoj.

Společnost s názorem nesouhlasila a odkazovala se na nedostatečné technické znalosti správce daně. Společnost poskytla v rámci daňového řízení velké množství důkazů s technickými daty, jako tabulky, výkresy a různé dokumentace k projektu, kde vysvětlovala prvky technické nejistoty a prvky novosti. NSS prohlásil, že se zřejmě správce daně těmito důkazy dostatečně nezaobíral, dále také neporozuměl tomu, z čeho KS a správce daně dovodili, že mezi výzkum a vývoj nelze zařadit zlepšení dosavadních charakteristik výrobků, jelikož zákon o podpoře výzkumu a vývoje zahrnuje pod výzkum a vývoj i systematicky tvůrčí využití poznatků z výzkumu předešlého k produkci zlepšených výrobků a materiálů.

Není možné vystupovat pouze z pokynu D-2V., ten byl zřízen jako podpůrné výkladové poučení, avšak tento výklad pokynu nesmí být v rozporu s ostatními zákony upravujícími výzkum a vývoj. KS ani správce daně nepředložili důkazy o svých tezích, že nově vytvořené materiály jsou shodné s již dostupnými na trhu.

KS ani správce daně v tomto případě nestanovili odborného znalce v domnění, že není zapotřebí. NSS s tímto závěrem nesouhlasil a vzhledem k tomu, že se správce daně

k technických postupům, technickým nejistotám a prvku novosti vyjádřil jen velmi obecně, aniž by popřel teze společnosti, které se společnost snažila důkazy prokázat, bylo potvrzeno, že správce daně neměl k dispozici potřebné technické znalosti a tudíž NSS jmenoval odborného znalce na místě.

NSS v tomto rozsudku nezhodnotil, zda byl odpočet uplatněn správně či nikoliv, nicméně potvrdil, že správní orgány pochybily v projednávané věci, jelikož se dostatečně nezabývali poskytnutými důkazy.

Další z věcí, která se v rámci tohoto případu řešila, bylo to, že správce daně tvrdil a následně to potvrdil i KS, že účetní výdejka ze skladu, která byla alokována na středisko výzkumu a vývoje není prokazujícím a dostatečným důkazem toho, že byl materiál skutečně v rámci výzkumu a vývoje spotřebován. Výdejka jen svědčí o tom, že materiál byl vydán ze skladu, nikoli, že byl v rámci výzkumu a vývoje spotřebován. Ještě v rámci daňového řízení společnost navrhovala vyslechnutí svědka zodpovědného za výzkum a vývoj. To však správce daně odmítl s důvodem, že svědek nemůže potvrdit, zda skutečně ke spotřebě materiálu došlo, že spotřeba musí být zřejmá z účetních dokladů, které nelze nahradit výpovědí svědka. Pro NSS toto byla nedostatečně zhodnocená námitka a správce daně se s ní musí do dalšího řízení vypořádat.

5.2.3 TZB Orlová s.r.o.

Společnost se zabývá se výrobou a pronájmem modulových kotelen. Nabízí plynové, olejové, automatické, teplovodní, parní, bio a uhelné kotle.[59]

Rozsudek č.2 Afs 24/2012 – 34

V případě tohoto rozsudku KS rozporoval, že společnost neměla projekt VaV v podobě písemného dokumentu, pouze v elektronické podobě, přičemž v ZDP je stanovena podmínka písemného dokumentu. Dále také projekt podle KS porušil podmínku jediného souhrnného dokumentu. Společnost měla znalecké posudky, které správce daně odmítl hodnotit z důvodu chybějící faktury v účetnictví. Dále správce

daně napadl, že se nejedná o nové výrobky, protože v ČR se vyskytují další společnosti, které se výrobou kotlů obdobných parametrů zabývají, s čímž společnost nesouhlasila a ohradila se, že tento závěr správce poukazuje na jeho nedostatečné technické znalosti.

NSS rozhodl, že z právního hlediska není rozhodující, zda byl dokument VaV zachycen v digitální anebo analogové podobě. Je důležité zachycení na relativně trvalém nosiči, což elektronický soubor splňuje. Dále také NSS uvedl, že podmínka jediného uceleného dokumentu ze zákona explicitně neplyne.

NSS také poukázal na fakt, že podmínky a náležitosti projektu VaV byly do zákona přidány až v roce 2006 a vzhledem k tomu, že projekt začal v roce 2005, kdy už bylo možné dle zákona uplatňovat odpočet, ale nebyly přidány podmínky, tak se na tuto skutečnost musí brát ohled. NSS dále uvedl, že odmítnutí odečtení nákladů pouze na základě formálních nedostatků projektu, které se ve finále vyvrátily, by bylo známkou přehnaného formalismu, který není smyslem odčitatelné položky, kterou daňová podpora na výzkum a vývoj je.

NSS vrátil zpět případ k řízení a zrušil rozhodnutí KS. Napadené formální stránky projektu vyvrátil, ale z důvodu nedostatečného přezkoumání věcné stránky projektu, zda činnost plní náležitosti výzkumu a vývoje, na což je třeba znalce, je nutnost dalšího řízení.

Tento rozsudek byl pro poplatníky pravděpodobně stvrzením, že důležité je především v rámci projektu VaV vykonávat činnosti, které jsou faktickým výzkumem a vývojem.

Poplatníci daně se často odvolávají k tomuto rozsudku ve svých žalobách, zde se ovšem jedná o zdaňovací období 2006, kdy povinnost zpracování projektu VaV byla nová. Tudíž KS ani NSS nepovažují tuto námitku jako důvodnou, jelikož byla povinnost projektu VaV nově zavedenou povinností a bylo zřejmé, že poplatník se nestihl se všemi novými povinnostmi vyrovnat. I přesto je zřejmé, že v tomto rozsudku bylo hlavní myšlenkou, že formální stránka projektů nemá přednost před věcnou stránkou projektů VaV. Je tedy otázkou, z jakých důvodů se upřednostnila formální stránka v následujících judikátech.

5.2.4 Elektropohony spol. s.r.o.

Společnost se zabývá dodávkou, uváděním do provozu a servisem pohonářské techniky, obzvláště měničů kmitočtů, motorů a převodovek. Disponují vlastní kovovýrobou a provádí realizace v oboru elektrických regulovaných pohonů.[60]

Rozsudek č.7 Afs 261/2016 – 20

V tomto případě byl odpočet na výzkum a vývoj zrušen, jelikož dle tvrzení KS a poté i NSS byl projekt VaV zpracován až po zahájení činností. V tomto případě nebyly další námitky brány v potaz, jelikož dle soudu nebyla naplněna základní podmínka pro uplatnění odpočtu na VaV dle ZDP. Soud se dále nezabýval samotným řešením výzkumu a vývoje.

K tomuto závěru došel soud ve spojitosti se stanoveným názvem projektu. Ve smlouvách a zápisech ze schůzí byl název pro projekt používán už od určitého data, kdy v té době probíhaly činnosti výzkumu a vývoje na daném projektu VaV. Projekt tedy měl být už v té době sepsán a obsahovat všechny předepsané náležitosti, aby se následně mohl uplatnit. Obsah projektu sám o sobě potvrzuje, že již před jeho zpracováním probíhaly přípravné práce a zkoušky.

I když došlo k pochybení pouze u jedné z náležitostí projektu, tento rozsudek potvrdil přehnané lpění na formální stránce projektu. Přestože společnost skutečně vykonávala činnosti VaV, což dosvědčila mnoha dokumenty a nebylo to zpochybněno, soud se samotným předmětem činnosti dále vůbec nezabýval.

5.2.5 Forez s.r.o.

Společnost se zabývá výrobou nástrojů a lisovaných dílů pro automobilový a elektrotechnický průmysl.[61]

Rozsudek č.3 Afs 304/2016

I v tomto případě byl odpočet na VaV celý zrušen, aniž by došlo k samotnému hodnocení technické stránky projektu. Společnosti bylo vyhrazeno hned několik formálních záležitostí. Správce daně vytknul následující:

- u některých projektů nebyl dostatečně identifikován poplatník

- souhlas jednatele, tím myšleno jeho podpis, s realizací byl dán u většiny projektů až po jeho zahájení
- datace podpisů jednatelů
- v zadávajících protokolech chybí místo, jméno a příjmení oprávněné osoby, která měla za úkol schválit projekt před zahájením jeho řešení
- absence vymezení způsobu kontroly a hodnocení výsledku řešení
- společnost neměla k dispozici jeden ucelený dokument s podklady k projektu
- nečitelnost podpisu zodpovědné osoby.

Jeden dokument není formální podmínkou v ZDP, avšak správce daně není povinen studovat všechny poskytnuté informace a spojovat je do ucelených celků, toto má za povinnost poskytnout společnost. Vzhledem k tomu, že měla společnost více projektů a používala souhrnné tabulky, bylo by pro poplatníka vhodné mít i ostatní informace o projektech v jednom přehledném dokumentu. Jako stěžejní problém byl hodnocen nečitelný podpis zodpovědné osoby, což správce daně nepovažuje za poskytnutí souhlasu, za dostačující identifikaci dané osoby.

Kuriozitou tohoto případu byla kritika překlepů, kde v jednom z podávaných podkladů se vyskytoval překlep u 82 projektů, kde v názvu obce Ostrov, bylo uváděno „Ostorov“. Bylo očividné, že se jedná o překlep, který je automaticky díky možnosti kopírování v rámci elektronického dokumentu rozmnožený, avšak pro správce daně to byl důkaz o nedůslednosti poplatníka, s kterou přistupoval k vypracování projektů.

Vzhledem k tomu, že společnost uplatňovala odpočet na velké množství projektů, tak poté k druhu této chyby dojde velmi snadno a správce daně by měl mít pro to pochopení a nevyužívat jej jako argument v rámci řízení o odpočtu na VaV. Další zajímavou a podstatnou pasáží pro poplatníky v tomto rozsudku bylo, že hned na úvod KS výslovně konstatoval, že v souladu ZDP při nedodržení formálních požadavků projektů je dále již zbytečné zabývat se jejich věcnou stránkou.

5.2.6 Transys spol. s.r.o.

Společnost se zabývá výrobou a dodáváním technologických zařízení v oblasti strojírenství. Dodávají ocelové konstrukce, pásové dopravníky, jeřábovou techniku a další.[62]

Rozsudek č. 10 Afs 77/2017 – 53

V rozsudku se řešila zdaňovací období 2010,2011 a 2012. Tento případ se liší od ostatních v tom, že nárok na odpočet na výzkum a vývoj byl uplatňován až v dodatečných daňových přiznáních. Společnost si nechala od finanční správy potvrdit její činnosti závazným posouzením, že se jedná o výzkum a vývoj, nabyla tedy dojmu, že splňuje všechny nároky výzkumu a vývoje a na základě toho se rozhodla o dodatečné daňové přiznání, v kterých si nárokovala odpočet na výzkum a vývoj.

Jak NSS k tomuto uvádí, finanční správa v rámci závazného posouzení nezkoumala formální stránky projektu výzkumu a vývoje.

Dále správce daně vytýkal společnosti, že v projektech vymezené činnosti výzkumu a vývoje byly přespříliš obecné. Úkoly byly zkonkrétněny a rozepsány až v průběhu následujících zdaňovacích období, což se podle správce daně rozporuje s podmínkami stanovenými v ZDP. NSS se přiklonil na stranu správce daně, že cíle byly stanoveny nekonkrétně, aby bylo možné pod tyto činnosti zařadit hned několik vývojových úkolů. Společnost zde namítala, že v době sepsání projektu neměla více ani konkrétnější informace, avšak k námitce nebylo přihlédnuto. NSS namítl, že společnosti mohla sepsat projekt až v době, kdy by měla konkrétní informace k dispozici.

Další námitkou v případě bylo, že společnosti si sama stanovila způsob hodnocení projektů, který následně pak nedodržela. Přesto, že společnost vypracovávala roční hodnotící zprávy, tak v projektech si stanovila i hodnocení po ukončení vývojových etap, tím pádem si sama způsobila formální nedostatek u projektů.

Soudu dále nebylo zcela jisté, zda byl projekt sepsán před zahájením výzkumných a vývojových činností a postrádal dále jména osob, které jsou pověřeny odborným zajišťováním projektu, a že společnost nevedla oddělenou evidenci nákladů na výzkum a vývoj. Tedy projekt obsahoval hned několik formálních chyb.

NSS se tedy přiklonil k předchozím rozsudkům, že formalizovaný projekt je jeden z nástrojů, jak zabránit zneužití společností odpočtu na výzkum a vývoj a je tedy nezbytnou podmínkou k jeho uplatnění a celý odpočet ve všech obdobích společnosti zrušil.

5.2.7 Orling s.r.o.

Společnost vyvíjí a vyrábí doplňky stravy pro lidi, koně, psy a kočky. Zejména tedy kloubní výživu založenou na účinku kolagenních peptidů.[63]

Rozsudek č. 52 Af 17/2016 - XIV.

I v tomto případě byla hodnocena formální stránka projektu výzkumu a vývoje. Společnost dodala projekt včetně velkého množství podkladů, které obsahovaly například přílohy doplněné o aktualizaci, zprávy o testování a vyhodnocení projektů. Správce daně usoudil, že dokumenty neobsahují dostatek informací potřebných pro posouzení nároku na odpočet na výzkum a vývoj. Na základě toho, že dle správce daně společnost nedodala dokument, který by obsahoval náležitosti uvedené v ZDP, tak daňovou kontrolu uzavřel a KSS se s jeho názorem ztotožnil.

I přesto, že pravděpodobně byli všechny náležitosti a údaje uvedené v dokumentech, vzhledem k tomu, že se nejednalo o jeden souhrnný dokument, jak určuje pokyn D-2V., nebyly tím pádem splněny formální povinnosti společnosti. Dalším problémem bylo, že společnost nedoložila důkaz o tom, že byl projekt vytvořen před zahájením činnosti výzkumu a vývoje. Dále společnosti bylo vytknuto, že se jednalo o 18 samostatných projektů, přičemž společnost vedla pouze jeden projekt, v kterém bylo obsaženo 18 různých produktů.

KS uzavřel spor tím, že rozhodnutí správce daně bylo v souladu se ZDP a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

Společnost podala kasační stížnost, ale jelikož neuhradila soudní poplatek, tak NSS řízení zastavil. Může se spekulovat, zda společnost tak učinila z důvodu, že v minulosti NSS podpořil názor KS a správce daně, že formální stránka projektu je na prvním místě.

5.2.8 Energo Chočeň s.r.o.

Společnost je přímým výrobcem a dodavatelem chladících zařízení, specialistou na tlakové nádoby, výměníky světla, rekonstrukce chlazení a tepelná čerpadla.[64]

Rozsudek č. 52 Af 18/2016 - 126

U tohoto případu měla společnost k dispozici znalecký posudek od společnosti Deloitte Advisory, který ovšem správce daně nevzal v potaz z důvodu, že tento znalecký posudek je irelevantní, jelikož byl vypracován ekonomicko-právním znaleckým ústavem. KS souhlasil s názorem správce daně a potvrdil, že technickou stránku projektu nemůže hodnotit ekonom.

Toto hodnocení je velice zvláštní z důvodu, že by správně v tomto případě měl být vyloučený i správce daně z hodnocení výzkumu a vývoje, což potvrdil rozsudek firmy Fortell. KS totiž bez ohledu na to, zda byl obeznámen jaké zaměstnance s jakými technickými znalostmi má znalecký ústav k dispozici, tak přesto označil zaměstnance jako ekonomy, kteří nemají právo hodnotit technickou stránku projektu. V tom případě tedy ani správce daně nemůže hodnotit projekty po technické stránce, ale pouze jejich formální stránku, ke které se taky v posledních letech uchýlil.

Vzhledem k tomu, že správce daně tedy sám tvrdí, že k takovému hodnocení je třeba technických odborných znalostí, nedává potom smysl to, proč si chce přenechat rozhodovací možnosti i v případě, že je zde možnost, aby se do procesu připojila technologická agentura České republiky.

Společnost stejně jako v případě společnosti Fortell měla objednávku na produkty od zákazníků, na základě kterých produkty vyráběla a všechny dodala.

I v tomto případě projektu na výzkum a vývoj se řešila pouze formální stránka projektu, která je nutnou podmínkou pro jeho uplatnění, z čehož vyplývá, že soud ani správce daně nejsou povinni se zabývat věcnou stránkou projektu v případě nesplnění formálních záležitostí. Dle správce daně tedy projekt nebyl vypracován před zahájením činností, což potvrdila svědecká výpověď a bylo to patrné z vnitropodnikové směrnice.

Dalšími výhradami správce daně bylo, že mu nebylo umožněno nahlédnout do obchodní dokumentace, a že nebyly v rámci odpočtu uplatněny žádné výdaje na konstrukční a projekční práce, i přestože výzkum měl probíhat zejména v této části v nabídkovém a návrhovém řešení. KS souhlasil, že formální náležitosti projektu nebyly splněny a označil žalobu jako nedůvodnou.

Vzhledem k tomu, že podmínkou není vykázání všech nákladů, které v rámci výzkumu a vývoje společnost vynaloží, je patrné, že tento argument není oprávněný.

5.3 Shrnutí judikatury

Ve zkoumaných judikátech docházelo k pochybení především ve formální stránce projektů na výzkum a vývoj. V případech, kde nedošlo k pochybení ve formalitách, usoudil NSS, že správce daně nedisponuje dostatečnými odbornými znalostmi pro hodnocení věcné stránky výzkumu a vývoje.

V následující tabulce je zobrazen přehled výše uvedených případů s částkami daně a odpočtů, které v rámci jich byly řešeny. V některých případech se jednalo o významné částky, které mohly pro společnost znamenat velký problém, jelikož se jednalo o neočekávaný a velmi vysoký výdaj.

Tabulka č. 1: Přehled zkoumaných odpočtů

Název společnosti	Období	Částka odpočtu	Daň+penále a úrok
Fortell s.r.o.	2008	3,541,120	743,610
	2009	488,323	97,600
FILL-PACK s.r.o.	2007	831,840	158,050
	2008	483,630	91,781
TZB Orlová s.r.o.	2006	3,366,316	639,600
Elektropohony spol. s.r.o.	2010	29,041,526	5,517,890
	2011	44,207,526	8,418,430
Forez s.r.o.	2009	18,290,658	3,658,200
Transys spol. s.r.o.	2011	10,145,640	1,927,740
	2012	6,128,400	1,164,320
Orling s.r.o.	2011	3,535,000	671,650
Energ Chočeň s.r.o.	2009	3,613,645	722,800
	2010	4,446,102	844,740

Zákon o daních z příjmů vymezuje podmínky pro uplatnění odpočtu daně na výzkum a vývoj a povinností poplatníka je tyto náležitosti splnit, aby odpočet mohl provést. Bylo by ale vhodné náležitosti projektů zrevidovat a u všech požadovaných položek objasnit jejich důvod, popřípadě zvážit, zdali jsou všechny nutné. Jelikož smyslem zavedení daňového odpočtu bylo zvýšit konkurenceschopnost České republiky a také splnění ambic Evropy 2020, je třeba se zamyslet, zda tyto povinné záležitosti stále podporují původní smysl odpočtu.

Například lpění na tom, aby tento dokument obsahoval identifikační údaje poplatníka. Pokud je poplatník na dokumentu neuvede, domnívám se, že není problém z dokumentu pochopit, že mu patří a jedná se o projekt výzkumu a vývoje daného poplatníka. Zdá se mi tedy požadavek nadbytečný a určitě by neměl být důvodem k zamítnutí odpočtu.

V závěru této kapitoly je důležité znovu zmínit novelu zákona, který přešel v účinnost 1.4.2019. Před novelou byla nutnost existence zakládajícího projektu VaV se všemi náležitostmi, což již neplatí a dokument se již nyní může zpracovávat zpětně. Poplatník však musí poslat oznámení, že v podniku začal nový projekt, který bude vykazovat známky výzkumu a vývoje. Pro vývoj odpočtu v České republice je to obrovský krok dopředu, jelikož do té doby nebylo možné doplnění náležitostí zpětně.

Dalším podstatným posunem v oblasti výčtu uznatelných nákladů na VaV znamenalo rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové, který se zabýval otázkou uplatnitelnosti náhrad za dovolenou na VaV. V tomto sporu dal soud zapravdu daňovému subjektu a v rozsudku 31 Af 23/2016-76 potvrdil, že náhrada mzdy je pro daňový subjekt povinný zákonný náklad práce, který by neměl podléhat odlišnému daňovému režimu, z čehož plyne, že výdaje na náhrady mzdy za dovolenou představují výdaje vynaložené v přímé souvislosti s řešením projektu VaV. Do tohoto tvrzení soud zahrnul i odvody na zdravotní a sociální pojištění.

Tato novela vyřešila například problém, že se projekt mohl začít uskutečňovat až po podpisu schvalujících osob. Což v dnešní době, kdy většina společností je součástí nadnárodní organizace a tudíž nemá možnost získat podpis na každodenní bázi, bylo velmi svazující.

Dalším zbytečným bodem, který musí být uveden v zakládajícím projektu výzkumu a vývoje jsou zaměstnanci, kteří budou projekt odborně zajišťovat, což postrádá smysl vzhledem k tomu, že projekty mohou trvat několik let a je obvyklé, že zaměstnanci mění své pracovní pozice.

6 Návrhy na zefektivnění daňové podpory výzkumu a vývoje

Doporučení a návrhy

System daňové podpory v České republice není optimální a je nutností se zamyslet nad řešením současného stavu. Stěžejním úkolem by mělo být nalézt vhodné řešení pro upřesnění dosud nepříliš jasné definice pojmů, čímž by se zmenšily obavy společností z následného posuzování projektu a výdajů na něj vynaložené. Potřeby změny ale musíme hledat v postojích českých politiků, tudíž na vládní úrovni.

V dnešní době je situace v oblasti daňové podpory VaV nejistá. I přes změny, které přivedla novela zákona, je značný kritický postoj k této formě podpory ze strany vlády, ze kterého lze vidět, že je spíše zátěží pro finanční správu, která se potýká se zájmem společností o dosažení co nejvyššího zisku.

Mezi hlavní změny, které novela přinesla, patří, že projekt bude možné schválit až ve chvíli, kdy společnost předkládá daňové přiznání a poprvé uplatňuje odpočet na vývojové aktivity za předchozí období. Novela cílila především na neshody správců daně a poplatníků, kteří závazný projekt museli předložit předem, čímž se vystavovaly riziku, že případné změny v projektu mohly vést k neuznání celého projektu pro účely odpočtu.

Dalším problémem, který prokázal i dotazníkový průzkum je fakt, že daňová podpora značně znevýhodňuje malé podniky, které si nemohou dovolit vynaložit prostředky na poradce, tudíž pro ně je složitější díky složité administrativě daňového odpočtu dosáhnout.

6.1 Doporučení a návrhy pro státní správu

Z předchozích kapitol je možné vyvodit závěr, že úroveň podpory v České republice v porovnání s ostatními státy je spíše průměrná. Toto mínění je založeno na porovnání úrovně podpory v dalších státech EU, ale i na posouzení dotazníkového průzkumu ohledně nejasností s tímto odpočtem. V práci jsou navržena možná řešení, která by přispěla ke zlepšení situace.

Základním předpokladem pro správné fungování systému je správná definice pojmů způsobilých výdajů a nákladů na výzkum a vývoj a jeho činností. Je nezbytné, aby poplatník daně byl schopen sám identifikovat, co smí a co nesmí do odpočtu zahrnout. K tomuto účelu by mohla pomoci existence přehledného a jednotného informačního systému daňové podpory výzkumu a vývoje. Nemůže se totiž předpokládat, že se subjekt vyzná zároveň v zákonech, metodikách a judikatuře. To je také důvod, proč se čím dál více firem obrací na poradenské společnosti. Dalším možným řešením by byla existence specializované instituce, která by pomocí odborníků na problematiku poskytovala odborné a právní poradenství podnikům. Tento způsob by mohl vyřešit problém se znevýhodněním malých podniků.

Podpora malých a středních podniků je jednou z priorit podpory podnikání v České republice, proto by z tohoto důvodu zavedení nového schématu odpočtu pro tyto podniky bylo vhodným doplněním systému, jako již mají ve Francii i Velké Británii.

Dalším z doporučení by byla větší podpora spolupráce mezi podniky a veřejným sektorem, protože činnosti veřejného sektoru podléhají veřejnoprávní kontrole, z toho důvodu lze očekávat větší důraz na správnost při vytváření projektu.

Není možné v této práci ani opomenout fakt, že jedno z důležitých doporučení plynoucí z této práce, je méně se zaměřovat na formální stránku a více řešit věcnou stránku nákladů na odpočet na VaV.

Pozitivní zprávou je, že stát vidí problémy v daňovém odpočtu a pracuje na jejich změnách, což by do budoucna mělo vést k tomu, že dojde ke zjednodušení odpočtu, který poté bude více odpovídat jeho původnímu záměru, a to je podpora konkurenceschopnosti podniků a tím pádem i České republiky.

6.2 Doporučení a návrhy pro daňové subjekty

Společnost, které uplatňují daňový odpočet na VaV, musejí dbát na správnost postupů jak před zahájením, tak během daňového řízení. Za těmito účely zpracovala daňové poradenská společnost Burian a partner s.r.o. postup, který by poplatník, pro účely daňového odpočtu na VaV, měl bezvýhradně dodržovat.

Tab. 7 Analogický postup praktického uplatnění odčitatelné položky

Krok 1	Podrobné obeznámení se s právním rámcem výzkumu a vývoje a s definicí činnosti výzkumu a vývoje, praktická aplikace tohoto právního rámce na konkrétní situaci poplatníka; tedy vyhodnocení toho, které konkrétní činnosti v rámci podnikatelských aktivit obsahují prvky činnosti výzkumu a vývoje a do jaké míry je obsahují.
Krok 2	Stanovení metody sledování těchto činností, z hlediska časově pracovních kapacit, návazně z hlediska nákladů (tj. uzpůsobení evidence pracovní doby zaměstnanců, podílejících se na činnostech VaV, zakázkové členění účetnictví pro účely sledování souvisejících nákladů atd).
Krok 3	Podrobné stanovení jednotlivých aktivit, resp. výzkumných a vývojových úkolů v rámci tzv. projektu výzkumu a vývoje.
Krok 4	Náležité sledování nákladů v souladu s jednotlivými projekty a podle metodiky předem stanovené.
Krok 5	Odfiltrování nákladových položek uplatnitelných od položek neuplatnitelných podle podmínek daných v § 34 ZDP, případně s využitím výkladových pomůcek či vlastních výkladových rozborů
Krok 6	Závěrečná kontrola, a to z hlediska: <ul style="list-style-type: none"> - prokazatelnosti charakteru činností pohledem definice výzkumu a vývoje (krok 1) - průkaznosti členění nákladů v rámci jejich přiřazování k jednotlivým činnostem (krok 2) - souladu s projektovým vymezením činnosti (viz krok 3) - souladu s pravidly § 34 ZDP (krok 4) - průkaznosti a formální dostatečnosti příslušných účetních dokladů
Krok 7	Vykázání příslušné úhrnné částky na daňovém přiznání, daňové uplatnění buďto v běžném období, nebo v některém období následném.

Zdroj: Burian, 2019

Po splnění jednotlivých kroků musí společnost dbát na to, aby formální struktura i obsahová struktura projektové dokumentace nebyla zásadně měněna, zejména co se týká výše nákladů. Od platnosti novely zákona musí subjekt podat zavčas oznámení správci

daně o zahájení činností a od data oznámení musí vést řádnou evidenci nákladů projektu výzkumu a vývoje.

V případě, že společnost disponuje finančními prostředky na poradenské služby, tak bych doporučila této možnosti využít z důvodu nižšího administrativního zatížení a garancí správně provedeného odpočtu, kterým tyto poradenské společnosti disponují.

Závěr

Výše uvedené návrhy jak pro státní správu, tak pro daňové subjekty jsou možným řešením současné situace, která vyplývá nejen z postojů finanční správy, ale také z neznalosti a obav daňových subjektů.

Primární zdroj změny je však nutné hledat na vládní úrovni. I přes přijaté změny a reformy nelze očekávat, že se postoj subjektů změní a začnou vynakládat větší výdaje do výzkumu a vývoje. Současnou vládu lze hodnotit z těchto pohledů velmi kriticky.

Od společností vykonávajících výzkum a vývoj nelze očekávat aktivní přístup k využívání daňové podpory a nadále lze předpokládat převažující čerpání přímé podpory.

Jedním z dílčích cílů práce bylo analyzovat faktory, které ovlivňují míru využívání odpočtu na podporu výzkumu a vývoje. Analýza proběhla pomocí dotazníkového průzkumu, jehož výsledky potvrdily například obavy z finančních kontrol. Firmy vidí jako největší problém v aktuálním systému daňové podpory nejistotu při posuzování odpočtů finančními orgány. Jestli je tedy pro firmy největší překážkou při rozhodování odpočtu na výzkum a vývoj, který podporuje konkurenceschopnost státu, je systém nastavený zcela špatně.

Závěrem této práce je nutné podotknout, že v posledních letech je vidět zvýšený zájem o odpočet ze strany médií, odborníků i zákonodárců. Z toho můžeme tedy vyvodit, že s aktuálním stavem není spokojená žádná ze zainteresovaných stran. Můžeme tedy jen doufat, že v nejbližší době dojde ke zlepšení podmínek odpočtu a navrácení jeho původnímu záměru, tedy že bude fungovat jako podpora výzkumu a vývoje a České republice se podaří dosáhnout zvýšení výdajů na výzkum a vývoj a tím pádem i zlepšení konkurenceschopnosti na mezinárodní úrovni.

Zdroje

1. CODE GÉNÉRAL DES IMPÔTS, (2019). Bulletin Officiel des Finances Publiques- Impôts. [online]. [2019-06-24]. Dostupné z: <http://bofip.impots.gouv.fr/bofip/1-PGP>.
2. BUSINESS FRANCE, (2015). France's Research Tax Credit – Benefits and Advantages for your Company. [online]. [2019-06-25]. Dostupné z: <https://www.tresor.economie.gouv.fr/Ressources/File/409099>.
3. ERNST & YOUNG. (2017). Worldwide R&D Incentives Reference Guide. [online]. [2019-06-22]. Dostupné z: [https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/Worldwide_R_and_D_Incentives_Reference_Guide_2017/\\$FILE/Worldwide-R-%20D-Incentives-Reference-Guide-2017.pdf](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/Worldwide_R_and_D_Incentives_Reference_Guide_2017/$FILE/Worldwide-R-%20D-Incentives-Reference-Guide-2017.pdf).
4. MINISTÈRE DE L'ACTION ET DES COMPTES PUBLICS, (2018). Tax Incentives. [online]. [cit. 2019-06-23]. Dostupné z: <https://www.impots.gouv.fr/portail/international-professionnel/tax-incentives#ISU>.
5. KUČERA, Z., PAZOUR, M., (2008). Role státu při podpoře inovací ve vybraných zemích. Technologické centrum AV ČR. [online]. [cit. 2019-12-16]. Dostupné z: <https://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=5153IV.&ad=1&attid=521755>.
6. R & D expenditure [online]. [cit. 2019-012-03]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/R_%26_D_expenditure
7. HALÁSKOVÁ, M., BEDNÁŘ, P., (2018). Public Research and Development in European Union Countries – Evaluation based on selected indicators. Scientific Papers of the University of Pardubice. Series D, Faculty of Economics, roč. 26, č. 43, s. 74-86. ISSN 1211555X.
8. RVVI, (2018). Analýza stavu výzkumu, vývoje a inovací v České republice a jejich srovnání se zahraničím v roce. Úřad vlády ČR. [online]. [cit. 2019-12-12]. Dostupné z: <https://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=799467>.
9. SRHOLEC, M., SANCHEZ-MARTINEZ, M., (2018). RIO národní zpráva 2017: Česká republika. Observatoř pro výzkum a inovace edice národních zpráv. [online]. [cit. 2019-11-21]. Dostupné z : <https://rio.jrc.ec.europa.eu/en/country-analysis/Czech%20Republic/country-report>.
10. Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Praha: Wolters Kluwer ČR.
11. ÚŘAD VLÁDY ČR, (2019). Inovační strategie České republiky 2019–6-30. [online]. [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/media-centrum/aktualne/III_Inovacni-strategie-CR_Country-forFuture_2019-01-29_cistopis_white.pdf.

12. KLÍMOVÁ, V., ŽÍTEK, V., (2017). Intensity and Structure of Research and Development in The Czech and Slovak Regions. *Interdisciplinary Description of Complex Systems*, roč. 15, č. 1, s. 36-48. ISSN 1334-46XIV.. DOI:10.7906/indecs.15.1.3.
13. HERZÁNOVÁ, R., KOVÁŘOVÁ, A. (2010). *Financování vědy a výzkumu*. Olomouc: Moravská vysoká škola Olomouc. 65 s. ISBN 97V.087240250.
14. KLÍMOVÁ, V., (2018). HOW DO REGIONS USE INDIRECT R&D SUPPORT FOR THEIR INNOVATION ACTIVITIES? *Scientific Papers of the University of Pardubice. Series D, Faculty of Economics*, roč. 25, č. 42, s. 104-115. ISSN 1211555X.
15. ČESKÁ TELEVIZE, (2017). Výdaje na vědu a výzkum klesly v ČR téměř o 10 procent. Chyběly peníze z EU. [online]. [2019-12-12]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/veda/228IV.53-vydaje-na-vedu-a-vyzkumklesly-v-cr-temer-o-10-procent-chybely-penize-z-eu>.
16. EVROPSKÁ KOMISE, (2018). The tax credit for employment and competitiveness (CICE). [online]. [2019-06-22]. Dostupné z: <https://rio.jrc.ec.europa.eu/en/library/tax-credit-employment-and-competitiveness-cice>.
17. EUROPEAN INNOVATION SCOREBOARD, (2017). Maastricht: Maastricht Economic and Social Research Institute on Innovation and Technology. ISBN 978-92-79-676X85-7.
18. FPASSAS, I., (2017). RIS3 Strategies Repository. Online S3 Project. [online]. [cit. 2019-08-10]. Dostupné z: <https://www.onlines3.eu/ris3-strategies-repository/>.
19. HOUSE OF COMMONS, (2018). Research and Development funding across government, Thirty-Third Report of Session 2017–19. Parliament of the United Kingdom. [online]. [cit.2019-08–27]. Dostupné z: <https://publications.parliament.uk/pa/cm201719/cmselect/cmpublic/668/668.pdf>.
20. THE ROYAL SOCIETY, (2018). How does the UK government invest in R&D. [online]. [cit. 2019-12-16]. Dostupné z: <https://royalsociety.org/~media/policy/projects/investing-in-uk-r-and-d/how-does-the-UK-government-invest-in-R-and-D-07-11-17.pdf>.
21. ALLEN, K., (2017). Brexit-proof the UK economy with more R&D, say employers. *The Guardian*. [online]. [cit. 2019-12-16]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/business/2017/mar/20/brexit-proof-the-ukeconomy-with-more-rd-say-employers>.
22. FRANCE DIPLOMATIE. France and development research. [online]. [cit.2019-12–09]. Dostupné z: <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy/scientific-diplomacy/france-and-developmentresearch/>.
23. MINISTRY OF HIGHER EDUCATION, RESEARCH AND INNOVATION, (2013). *France Europe 2020: A Strategic Agenda for Research, Technology Transfer and Innovation*. [online]. [cit. 2019-08-12]. Dostupné z: https://libereurope.eu/wp-content/uploads/2018/07/SO_A4_2018_05-EN_print.pdf
24. ČSÚ, (2018). Výdaje na VaV – mezinárodní srovnání. [online]. [2019-7-14]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/statistika_vyzkumu_a_vyvoje.
25. EVROPSKÁ KOMISE, (2016). *References to Research & Innovation in the 2016 European Semester Country Reports: France*. Directorate-General for Research & Innovation. [online]. [cit.2019-12–13]. Dostupné z: <https://rio.jrc.ec.europa.eu/en/library/research-innovation-2016-european-semester-country-reports>.

26. MONTMARTIN, B., (2018). The impact of the French policy mix on business R&D: How geography matters. *Research Policy*, roč. 47, č. 10, s. 2010-2027. DOI: 10.1016/j.respol.2018.07.009. ISSN 00487333.
27. INSTITUT DE RECHERCHE POUR LE DÉVELOPPEMENT, 2018. Centre international de recherches médicales de Franceville (CIRMF). [online]. [cit.2019-8-14]. Dostupné z: <https://www.ird.fr/lespartenariats/principaux-partenaires-scientifiques/afrique-de-l-ouest-et-centrale/cameroun/cirmf>.
28. BOČKOVÁ, N., (2014). Nepřímá podpora VaV u Českého podniku. Brno: Vysoké učení technické. 16 s. ISSN: 1211-555X.
29. ANDRLÍK, B., FIALOVÁ, D., (2017). Daňová podpora výzkumu a vývoje v České republice. *Trendy v podnikání*, roč. 7, č. 2, s. 36-49. ISSN 18050603
30. PELC, V. (2015). Zákon o daních z příjmů. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck. 1403 s. ISBN: 978-807400-517-6.
31. ASOCIACE VÝZKUMNÝH ORGANIZACÍ, (2018). Metodika daňových odpočtů na VaV pro poplatníky. [online]. [cit. 2019-09-21]. Dostupné z: <http://www.avo.cz/wp-content/uploads/2018/11/Metodika-danovychodpocetu-na-VaV-pro-poplatn%C3%ADky.pdf>.
32. VICENOVÁ, M., a kol, 2016. KA 6: Metodika pro daňové odpočty na výzkum a vývoj. Praha: Technologická agentura ČR. 36 s. ISBN 978-80-V.169-18-5.
33. BÍZKOVÁ, R. (2015). Daňové odpočty pro výzkum a vývoj projdou odbornějším posouzením. [online]. [cit. 2019-09-21]. Dostupné z: https://www.technickytydenik.cz/rubriky/denni-zpravodajstvi/danove-odpocety-provyzkum-a-vyvoj-projdou-odbornejsim-posouzenim_33291.html.
34. THE INSTITUTE OF CHARTERED ACCOUNTANTS, (1989). SSAP 13 – Accounting for research and development. England: Stephen Austin and Sons Limited. 10 s. ISBN 0 XII.291 9XII. 9.
35. HMRC, (2019). Research and Development tax relief: Advance Assurance. HM Revenue & Customs. [online]. [cit.2019-08-15]. Dostupné z: <https://www.gov.uk/guidance/research-and-development-tax-reliefadvance-assurance#who-can-apply-for-advanceassurances>.
36. ERNST & YOUNG. (2016). UK Research and Development Incentives. [online]. [2019-08-22]. Dostupné z: [https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-uk-research-and-development-incentives-small-andmedium-enterprises-regime-january-2015/\\$File/EY-uk-research-and-development-incentives-small-andmedium-enterprises-regime-january-2015.pdf](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-uk-research-and-development-incentives-small-andmedium-enterprises-regime-january-2015/$File/EY-uk-research-and-development-incentives-small-andmedium-enterprises-regime-january-2015.pdf).
37. CPB NETHERLANDS BUREAU FOR ECONOMIC POLICY ANALYSIS, (2014). A Study on R&D Tax Incentives Annex: Good practice cases FINAL REPORT. European Commission. [online]. [2019-08-24]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/resources/documents/taxation/gen_info/economic_analysis/tax_papers/good_practice_cases.pdf.
38. ERNST & YOUNG. (2017a). Large Company Regime. [online]. [2019-08-22]. Dostupné z: [https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-uk-research-and-development-incentives-large-companyregime-may-2017/\\$FILE/EY-uk-research-and-development-incentives-large-company-regime.pdf](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-uk-research-and-development-incentives-large-companyregime-may-2017/$FILE/EY-uk-research-and-development-incentives-large-company-regime.pdf).

39. EVROPSKÝ PARLAMENT, (2018). Inovační politika. [online]. [2019-11-27]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/factsheets/cs/sheet/67/inovacni-politika>.
40. VICENOVÁ, M., a kol, 2016. KA 6: Metodika pro daňové odpočty na výzkum a vývoj. Praha: Technologická agentura ČR. 36 s. ISBN 978-80-V.169-18-5
41. JANEČEK, M., a kol.,(2012). Nepřímá podpora výzkumu, vývoje a inovací. Podklad pro přípravu nové NP VaVaI. Praha: Aktivity pro výzkumné organizace, o.p.s. [online]. [cit.2019-09–28]. Dostupné z: http://www.vyzkum.cz/storage/att/39215D8989XIII.8142C1E6B779600FF5B8/Neprima_podpora_VaVaI_2012.pdf.
42. TRANDAFIR, A., RISTEA, L., (2014). R &D Tax Relief in the European Union. Economics, Management & Financial Markets, roč. 9, č. 1, s. 431-439. ISSN: 1XIV.2319
43. Inovační strategie České republiky 2019 - 2030 [online]. [cit. 2019-11-03]. Dostupné z: <https://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsekce=866015>
44. ČSÚ, (2018). [online]. [cit. 2019-11-03]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/90577077/21100119.pdf/59943f21-bb9a-4744-V.9c-V.c8db16b480?version=1.1>
45. PODPORA VÝZKUMU, EXPERIMENTÁLNÍHO VÝVOJE A INOVACÍ Z VEŘEJNÝCH PROSTŘEDKŮ [online]. [cit. 2019-12-03]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-130#cast1>
46. ŠVEJDA, Pavel. Inovační podnikání . Praha: Asociace inovačního podnikání ČR, 2007. ISBN 978-80-903153-6-5.
47. VEBER, Jaromír; SRPOVÁ, Jitka; a kolektiv. Podnikání malé a střední firmy. Praha : Grada Publishing, 2008. 311 s. ISBN 978-80-247-2409-6.
48. FFF Financování (FFF Capital) [online]. [cit. 2019-12-03]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/fff-financovani>
49. Angel Investor (Business Angel) [online]. [cit. 2019-12-03]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/angel-investor-business-angel>
50. Business angels [online]. [cit. 2020-01-03]. Dostupné z: <https://www.czechinvest.org/cz/Sluzby-pro-male-a-stredni-podnikatele/Chcete-dotace/OPPI/Vyuziti-novych-financnich-nastroju/Business-angels>
51. Venture kapitál, rizikový kapitál (Venture Capital) [online]. [cit. 2019-12-03]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/venture-capital>

52. Rizikový kapitál [online]. [cit. 2019-12-03]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/15941-rizikovy-kapital>
53. OECD, (2016). R&D Tax Incentive Country Profiles 2015: France. [online]. [cit. 2019-06-23]. Dostupné z: https://www.oecd.org/sti/OECD-STI-RDTaxIncentives-CountryProfile_FRA.pdf.
54. OECD, (2018) Measuring Tax Support for R&D and Innovation. [online]. [cit. 2019-07-23]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/sti/rd-tax-stats.htm>.
55. ŠVEJDA, Pavel. Inovační podnikání . Praha: Asociace inovačního podnikání ČR, 2007. ISBN 978-80-903153-6-5.
56. Co je to mezaninové financování? [online]. [cit. 2019-12-03]. Dostupné z: <https://dumfinanci.cz/clanky/2961-co-je-to-mezaninove-financovani/>
57. Mezaninové financování [online]. [cit. 2019-12-03]. Dostupné z: <https://cs.isearch.de/mezaninov%C3%A9-financov%C3%A1n%C3%AD/>
58. <https://www.fortell.cz/> [online]. [cit. 2019-11-15].
59. <http://www.tzborlova.cz/>[online]. [cit. 2019-11-15].
60. <https://www.epo.cz/>[online]. [cit. 2019-11-15].
61. <https://www.forez.cz/>[online]. [cit. 2019-11-15].
62. <http://www.transys.cz/>[online]. [cit. 2019-11-15].
63. <https://www.orling.cz/>[online]. [cit. 2019-11-15].
64. <https://www.energochocen.cz/>[online]. [cit. 2019-11-15].
65. <http://www.fillpack.cz/>[online]. [cit. 2019-11-15].
66. OECD, (2015). Frascati Manual Guidelines for collecting and reporting data on research and experimental development. The Measurement of Scientific, Technological and Innovation Activities. Paris: OECD Publishing. DOI: 10.1787/9789264239012-en.
67. <https://www.investopedia.com/terms/t/taxcredit.asp>
68. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. listopadu 2016, č. j. 52 Af 17/2016 – XIV.
69. Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 3. července 2017, č. j. 52 Af 18/2016 – 126
70. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. června 2015, č. j. 10 Afs 24/2014 – 119
71. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. května 2017, č. j. 10 Afs 128/2016 – 68
72. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. listopadu 2017, č. j. 10 Afs 77/2017 – 53
73. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. dubna 2017, č. j. 7 Afs 261/2016 – 20

74.Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. září 2016, č. j. 1 Afs 174/2016 – 38

75.Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. března 2018, č. j. 3 Afs 304/2016 – 3 7

76.BURIAN, O., (2019). Daňová podpora výzkumu a vývoje. Burian a Partner Consulting s.r.o. [online]. [cit. 2019-04-15]. Dostupné z: <http://www.burianpartner.cz/clanek.php?id=7&pravo=1>.

Seznam grafů

Graf 1 Podíl inovačních podniků na celkovém počtu podniků, 2010 a 2014	14
Graf 2 Výdaje státního rozpočtu na VaV v České republice.....	20
Graf 3 Celkové výdaje na VaV (GERD) - podíl na HDP (intenzita výzkumu a vývoje)	20
Graf 4 Pracoviště VaV podle regionů v roce 2016	21
Graf 5 Podíl výdajů na VaV v poměru k HDP v roce 2017	27
Graf 6 Celkové výdaje na VaV (GERD) - podíl na HDP (intenzita výzkumu a vývoje)	29
Graf 7 Celkové výdaje na VaV (GERD) - podíl na HDP (intenzita výzkumu a vývoje)	35
Graf 8 Demografické rozložení respondentů	51
Graf 9 Velikostní složení respondentů	52
Graf 10 Výše obratu vynaloženého na výzkum a vývoj	53
Graf 11 Míra ovlivňování vnějších faktorů	54
Graf 12 Využití odpočtu na výzkum a vývoj	55
Graf 13 Stěžejní problémy v systému	56
Graf 14 Stěžejní problémy při uplatňování odpočtu	57
Graf 15 Spolupráce se třetími stranami na realizaci VaV	57
Graf 16 Nespolupráce s třetími stranami.....	58
Graf 17 Spolupráce se studenty	59
Graf 18 Uplatňování odpočtu, před zahájením spolupráce s poradenskou společností .	59
Graf 19 Důvody zahájení spolupráce s poradenskými společnostmi	60
Graf 20 Daňové kontroly na VaV	61
Graf 21 Podniky dle krajů, které prováděli odpočet na VaV	62
Graf 22 Výsledky daňových kontrol	63

Seznam obrázků

Obr. 1 Schéma vazeb mezi klíčovými dokumenty výzkumu, vývoje a inovací	15
Obr. 2 Náhled na možné rozdělení dle zdrojů financí	40
Obr. 3 Dělení finančních zdrojů podle životní fáze podniku [46].....	45

Seznam tabulek

Tab. 1 Přehled vynaložených výdajů na VaV	23
Tab. 2 Činnosti VaV pro účely odpočtu od základu daně z příjmu.....	24
Tab. 3 Činnosti VaV dle SSAP 13.....	31
Tab. 4 Výdaje na VaV dle CGI.....	37
Tab. 5 Osvobození od daně v zónách regionální pomoci	38
Tab. 6 Osvobození od daně v zónách obnovy venkova.....	39
Tab. 7 Analogický postup praktického uplatnění odčitatelné položky.....	80

Přílohy

PŘÍLOHA 1: Dotazník pro podniky

Základní informace o podniku

1. Uveďte, prosím, kraj, ve kterém se Vaše společnost nachází.
2. Uveďte, prosím, počet zaměstnanců.

Výzkum a vývoj

1. Jaké výše Vašeho obratu bylo vynaloženo na výzkum a vývoj v roce 2018?
2. Do jaké míry by následující vnější faktory ovlivnily Vaše rozhodování o zvýšení nákladů na výzkum a vývoj v následujících letech? (ohodnoťte na škále 0-10)

A-Stabilita regulačního prostředí

B-Dostupnost kvalifikovaných a zkušených pracovníků

C-Dostupnost spolupráce s výzkumnými instituty/univerzitami

D-Nižší náklady na pracovníky v oblasti výzkumu a vývoje

Odpočet na podporu výzkumu a vývoje

1. Využili jste v roce 2018 odpočet na podporu výzkumu a vývoje?

ANO/NE

2. Pokud ne, vyberte prosím důvod, který nejvíce odpovídá.

a) Neprováděli jsme výzkum a vývoj

b) Dali jsme přednost jiné formě financování

c) Jiné : _____

3. Kde vidíte největší problém v aktuálním systému podpory výzkumu a vývoje v daňových odpočtech? (vyberte jeden)

a) Nejistota u posuzování daňových odpočtů finančními orgány

b) Vedení oddělené evidence nákladů

c) Identifikace činností, které splňují podmínky výzkumu a vývoje pro uplatnění daňového odpočtu

d) Nejasné instrukce pro způsobilosti nákladů a způsobu jejich kalkulace

e) Jiné: _____

4. Kde vidíte největší problémy při uplatňování odpočtu na podporu výzkumu a vývoje?
(vyberte max.2)

a) Administrativní náročnost

b) Nejednoznačná definice činností VaV, na které lze úlevu na dani žádat

c) Komunikace s finančním úřadem

d)jiné: _____

Spolupráce s veřejným sektorem

1. Spolupracujete při realizaci výzkumu a vývoje se třetími stranami?

ANO/NE

1a. Pokud ano, vyberte všechny z těchto uvedených, se kterými spolupracujete:

a) Vysoké školy

b) Výzkumné organizace

c) Malé a střední podniky

1b. Pokud ne, je to z důvodu:

a) Společnost má k dispozici vlastní výzkumné centrum

b) Společnost má k dispozici vlastní výzkumné centrum v rámci skupiny

c)jiné _____

2. Pokud realizujete tyto činnosti sami, zaměstnáváte na to studenty?

ANO/NE

3. Pokud na tyto činnosti zaměstnáváte studenty, činíte tak v rámci zpracování jejich studentské závěrečné práce (bakalářské/diplomové práce)?

ANO/NE

Spolupráce s konzultanskými společnostmi

1. Uplatňovali jste odpočet na výzkum a vývoj ještě před spoluprací s konzultační firmou?

a) Orientovali jsme se a využívali

b) Orientovali jsme se, ale nevyužívali

- c) Neorientovali jsme se a nevyužívali
2. Co bylo pro Vás rozhodujícím při zahájení spolupráce?
- a) Garance správně odvedeného odpočtu
 - b) Zahájení výzkumných a vývojových činností
 - c) Stanovení systematického přístupu k řízení VaV
 - d) Kontrola, zda se jedná o výzkum a vývoj
 - e) Kalkulace uplatnitelných nákladů
 - d) Zpracování projektové dokumentace

Daňové kontroly

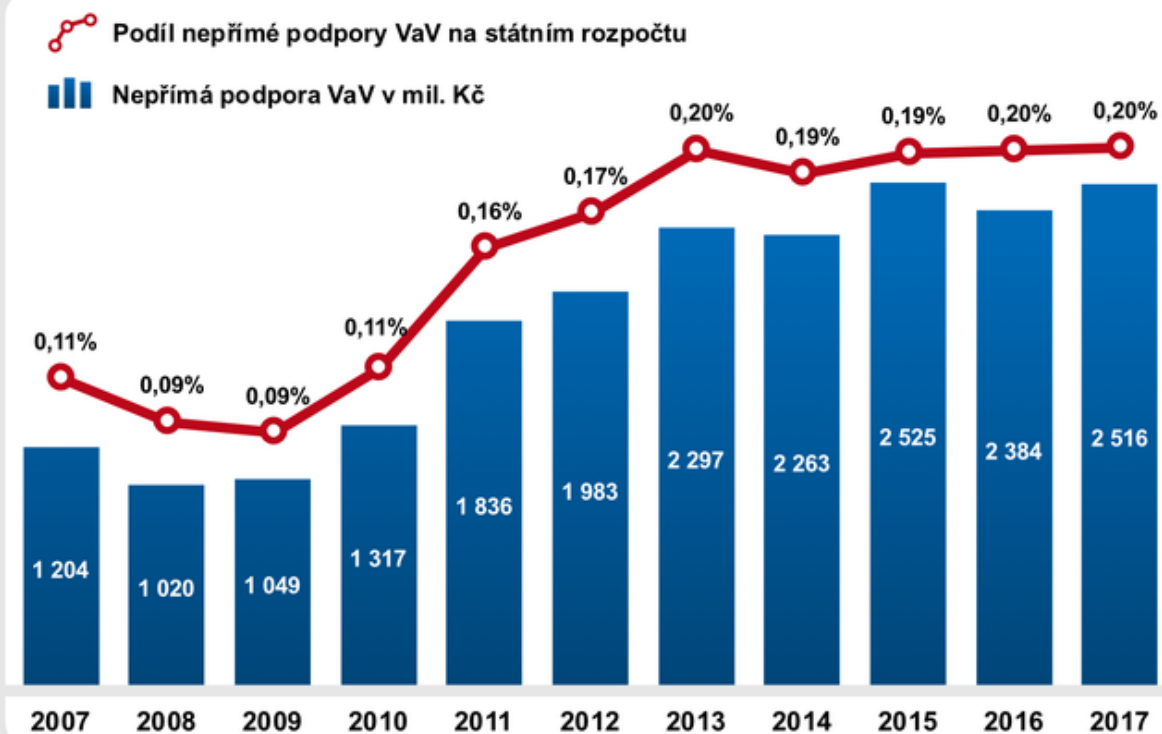
1. Uskutečnila se u Vás od roku 2005 daňová kontrola?
ANO/NE
2. Pokud ano, byla součástí kontroly i položka odpočet daně výzkumu a vývoje?
ANO/NE
3. Pokud ano, byla Vám doměřena částka v rámci této položky?
ANO/NE/Kontrola není uzavřena
- 3a. Nedostatky se týkaly se spíše:
- a) administrativní stránky
 - b) věcné stránky projektu

Novela zákona

1. Máte informace o novele zákona o daních z příjmu upravující odpočet na výzkum a vývoj?
ANO/NE
2. Do jaké míry ovlivní dle Vašeho názoru tato novela odpočet na výzkum a vývoj?
- a) velmi
 - b) částečně
 - c) vůbec

PŘÍLOHA 2:

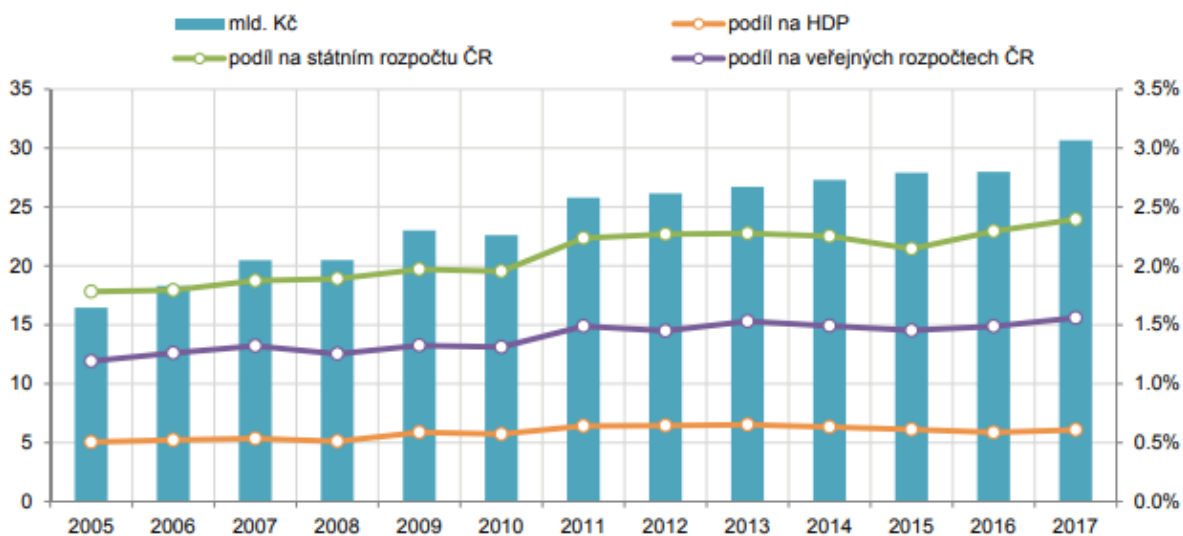
Nepřímá veřejná podpora výzkumu a vývoje v soukromých podnicích, 2007 - 2017

Zdroj dat: ČSÚ dle administrativních dat GFR

PŘÍLOHA 3:

GRAF 1-1: Státní rozpočtové výdaje na VaV v ČR (GBARD); 2005–2017

Zdroj dat: ČSÚ